

Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO (21.02)

Ondersteuningsplan 2022-2026

Versterken, vernieuwen en verbinden

Versie 1.0

Inhoud

INLEIDING	5
HOOFDSTUK 1 UITGANGSPUNTEN, VISIE, DOELSTELLINGEN	6
1.1 Inleiding	6
1.2 Samenhang met andere documenten	6
1.3 Strategisch beleid 2022-2026	7
1.4 Doelen voor de komende 4 jaar	9
HOOFDSTUK 2 HET CONTINUÛM VAN ONDERSTEUNING	12
2.1 Inleiding	12
2.2 Stand van zaken	12
2.3 Doelen voor de komende vier jaar	14
2.4 Bestaand beleid	16
2.4.1 Basisondersteuning en extra ondersteuning	16
2.4.2 Het begrippenkader: de M's	16
2.4.3 Het continuüm van ondersteuning	17
2.4.4 Verschillen tussen scholen	17
2.4.5 Meten is weten	18
2.4.6 Indicatiestelling	19
2.4.7 Schoolondersteuningsprofiel	19
HOOFDSTUK 3 SAMEN VERANTWOORDELIJK	20
3.1 Inleiding	20
3.2 Stand van zaken	20
3.3 Doelen voor de komende vier jaar	22
3.4 Bestaand beleid	22
3.4.1 Samenwerking tussen scholen	22
3.4.2 Samenwerking tussen scholen en het team van het samenwerkingsverband	23
3.4.3 Gezamenlijke afspraken en procedures	24
HOOFDSTUK 4 VERSTERKEN DOOR SAMENWERKEN	26
4.1 Inleiding	26
4.2 Stand van zaken	26
4.2.1 Gemeenten in de regio 'De Friese Wouden'	26
4.2.2 Onderwijspartners	28
4.3 Doelen voor de komende vier jaar	28
4.4 Bestaand beleid	29
4.4.1 Samenwerking met gemeenten	29
4.4.2 Samenwerking met onderwijspartners.	31

HOOFDSTUK 5	SAMEN BEREIKEN WE MEER	33
5.1	Inleiding	33
5.2	Stand van zaken	33
5.3	Doelen voor de komende vier jaar	34
5.4	Bestaand beleid	34
5.4.1	Visie op partnerschap	34
5.4.2	Visie op eigenaarschap van de leerling: samen met de leerling	34
5.4.3	Partnerschap binnen de cyclus van het handelingsgericht werken	35
5.4.4	Informatieverstrekking aan ouders	36
HOOFDSTUK 6	KWALITEITSZORG EN VERANTWOORDING	38
6.1	Inleiding	38
6.2	Stand van zaken	38
6.3	Doelen voor de komende vier jaar	39
6.4	Bestaand beleid	40
6.4.1	Het kwaliteitsbeleid	40
6.4.2	Verantwoording	43
HOOFDSTUK 7	INRICHTING, ORGANISATIE EN COMMUNICATIE	45
7.1	Inleiding	45
7.2	Stand van zaken	45
7.3	Doelen voor de komende vier jaar	45
7.4	Bestaand beleid	46
HOOFDSTUK 8	FINANCIËN EN PERSONEEL	50
8.1	Inleiding	50
8.2	Stand van zaken	50
8.3	Bestaand beleid	51
8.3.1	Financiële beleid 2022-2026	51
8.3.2	De begroting 2022-2026	52
8.3.3	Personeelsbeleid 2022-2026	54

Deel A BIJLAGEN ONDERSTEUNINGSPLAN

- A1 Begrippenlijst/afkortingen
- A2 Overzicht aangesloten schoolbesturen
- A3 Protocol ondersteuningstoewijzing (vso en OPDC)
- A4 Beschrijving basisondersteuning
- A5 Beleid overstap van het voortgezet speciaal onderwijs naar het regulier voortgezet onderwijs binnen samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO
- A6 Beleid groeiregeling (peildatum) vso
- A7 Beleid LWOO/PrO
- A8 Beleid bekostiging overdrachtsverplichtingen vso bij ontoereikend budget zware ondersteuning
- A9 Begroting en meerjarenperspectief
- A10 Beleid verantwoording schoolbesturen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Deel B WERKPROCESSEN/UITVOERINGSREGELINGEN

- B1 De werkwijze van het OPDC van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO
- B2 Bestrijding thuiszittende leerlingen binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO
- B3 Aanvraagprocedure innovatieve projecten
- B4 Beleid besteding AWBZ-gelden 2015-2016 en verder
- B5 Onderwijs Zorg Arrangementen
- B6 Werkproces thuiszitters, verzuimers en vrijgestelde jongeren in de regio 'De Friese Wouden'
- B7 Privacyreglement
- B8 Notitie kwaliteitsbeleid
- B9 Notitie werkwijze communicatie binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Inleiding

Voor u ligt het derde ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuidoost-Friesland VO. Het betreft het ondersteuningsplan voor de periode 2022-2026. De basis voor dit ondersteuningsplan is het vastgestelde strategische beleid. Hierin zijn de hoofdlijnen voor het beleid voor de komende planperiode beschreven. In dit ondersteuningsplan worden de doelen uit het strategisch beleidsplan geoperationaliseerd op tactisch niveau. Het ondersteuningsplan wordt verder concreet gemaakt in jaarwerkplannen waarin de doelen op operationeel niveau worden uitgewerkt.

Het traject voor het opstellen van het nieuwe ondersteuningsplan 2022-2026 is gestart met een evaluatie van het oude ondersteuningsplan. Vervolgens zijn experttafels georganiseerd rond de thema's *Dekkend Aanbod*, *Doorgaande Leerlijnen*, *Het Continuüm van Ondersteuning*, *Onderwijs & Zorg*, *Partnerschap Ouders & Leerlingen* en *Samenwerking Scholen*. Uitgangspunt voor de gesprekken tijdens deze bijeenkomsten was een beschrijving van de huidige stand van zaken. Daarbij werd ingegaan op de evaluatie van de doelen in het oude ondersteuningsplan, een toelichting op de huidige werkwijze, signalen vanuit kwaliteitszorg en tot slot de verbeterpunten vanuit de evaluatie Passend Onderwijs (Slob). Doel van deze bijeenkomsten was het formuleren van uitdagingen die we vanuit de verschillende perspectieven ervaren. Op basis van de uitdagingen zijn vervolgens doelstellingen geformuleerd voor de komende planperiode.

Het nieuwe ondersteuningsplan kreeg als werktitel *Versterken, vernieuwen en verbinden*. In de afgelopen periode is gewerkt aan het verder uitbouwen van het fundament van het samenwerkingsverband. De komende periode ligt de focus op het verder versterken en doorontwikkelen van deze basis, het op onderdelen vernieuwen en steeds blijven zoeken naar verbindingen tussen scholen en de omgeving waarin zij werken.

Het concept-ondersteuningsplan en de totstandkoming daarvan is gedurende het traject volgens een vast stramien besproken met het scholenoverleg, de ondersteuningsplanraad en het bestuur van het samenwerkingsverband. Daarnaast is het besproken in de overleggen met de ondersteuningscoördinatoren en met de gemeenten in de regio. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in een definitieve versie van het ondersteuningsplan dat op 23 maart 2022 is vastgesteld (onder voorbehoud instemming OPR en OOGO met de gemeenten) door het bestuur van het samenwerkingsverband. Op 10 maart 2022 is het OOGO met de gemeenten gevoerd en op 12 april 2022 heeft de ondersteuningsplanraad ingestemd met het ondersteuningsplan 2022-2026. Vervolgens is het ondersteuningsplan 2022-2026 aangeleverd bij de onderwijsinspectie.

In de uitwerking van het nieuwe ondersteuningsplan is er bewust voor gekozen dicht bij de vorm van het oude ondersteuningsplan te blijven. De afgelopen planperiode is gebleken dat deze vorm hielp bij het werken vanuit het vastgestelde beleid en bij het werken aan en behalen van de doelen. Aandachtspunt was het verder aanscherpen van de doelen. Elk hoofdstuk bestaat uit:

- Een korte inleiding (waar gaat het over)
- De stand van zaken (wat hebben we bereikt of nog niet bereikt)
- De doelen voor de komende vier jaar (indien aan de orde)
- Een beschrijving van het bestaande beleid

Daarnaast er is ervoor gekozen om de hoofdstukken zo compact en leesbaar mogelijk te houden en uitwerkingen van beleid op te nemen in de bijlagen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de wettelijk verplichte bijlagen bij het ondersteuningsplan (deel A) en de werkprocessen en uitvoeringsregelingen (deel B). De meest recente versie van de bijlagen is te vinden op de website van het samenwerkingsverband.

Javenda Oppewal
Directeur a.i.

Hoofdstuk 1 Uitgangspunten, visie, doelstellingen

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we het strategisch beleid van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Dit strategisch beleid betreft de hoofdlijnen voor het beleid in de komende planperiode: 2022-2026. Het gaat hierbij om de missie, visie en ambitie van het samenwerkingsverband. Daarnaast staan de doelen voor de komende vier jaar beschreven in dit hoofdstuk. Deze doelen worden in de hoofdstukken van het ondersteuningsplan 2022-2026 geoperationaliseerd.

1.2 Samenhang met andere documenten

Het strategisch beleidsplan

In het strategisch beleidsplan 2022-2026 heeft het samenwerkingsverband zijn strategisch beleid voor deze vier jaren beschreven. Het strategisch beleid vormt de basis van het beleid voor de periode 2022-2026. Eventueel nieuw te ontwikkelen beleid in de periode 2022-2026 wordt steeds getoetst aan het strategisch beleid van het samenwerkingsverband.

Jaarplannen

Per schooljaar wordt op basis van het ondersteuningsplan een jaarplan opgesteld binnen het samenwerkingsverband. Daarin zijn de specifieke doelstellingen voor dat schooljaar opgenomen (inclusief de beoogde resultaten) en de concrete activiteiten in dat schooljaar.

Het jaarverslag

Per kalenderjaar stelt het samenwerkingsverband een jaarverslag op waarin de financiële verantwoording plaatsvindt, alsook de inhoudelijke verantwoording.

De rapportage kwaliteitszorg

Het samenwerkingsverband stelt jaarlijks een rapportage kwaliteitszorg op. In deze rapportage wordt verslag gedaan van de kwalitatieve en kwantitatieve gegevens die zijn verzameld binnen het samenwerkingsverband en de scholen. De rapportage kwaliteitszorg wordt gebruikt om het beleid indien nodig bij te stellen en ze levert de input voor de strategische meerjarendoelen in het ondersteuningsplan.

De rapportage kwaliteitszorg en het jaarverslag (kalenderjaar) samen bieden input voor de jaarplannen.

Het schoolondersteuningsprofiel van de afzonderlijke scholen

In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft elke school welk aanbod er binnen de school aanwezig is voor extra ondersteuning van de leerlingen. Dit document moet helder leesbaar zijn voor ouders, onderling tussen scholen vergelijkbaar en passen binnen de kaders van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

Het schoolplan van de afzonderlijke scholen

In het schoolplan beschrijft elke school het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd. Het omvat ten minste het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het stelsel van kwaliteitszorg. In de nieuwe schoolplannen wordt bij de beschrijving van het onderwijskundig beleid ook het schoolondersteuningsprofiel betrokken en de manier waarop de school voldoet aan de eisen van de basiskwaliteit en de ambities. Het ondersteuningsplan is input voor de activiteiten ten aanzien van Passend Onderwijs in de schoolplannen van de afzonderlijke scholen.

1.3 Strategisch beleid 2022-2026

Het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO 2102 bestaat uit 15 schoolbesturen voor voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs in de regio Zuidoost-Friesland. Een van de schoolbesturen heeft uitsluitend vestigingen voor vso buiten de geografische regio van het samenwerkingsverband. Dit schoolbestuur is via een opting-in-regeling vrijwillig aangesloten bij het samenwerkingsverband. Binnen het samenwerkingsverband zijn er in totaal 30 scholen voor voortgezet onderwijs en 5 scholen voor voortgezet speciaal onderwijs betrokken. Zij hebben vestigingen in de gemeenten Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen, Opsterland, Smallingerland, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen en De Fryske Marren. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor circa 16.500 leerlingen in het voortgezet en voortgezet speciaal onderwijs. De geografische regio van het samenwerkingsverband kenmerkt zich door een landelijk karakter. Dit betekent dat de reguliere onderwijsvoorzieningen zijn verspreid over de diverse dorpskernen binnen het samenwerkingsverband en dat de speciale onderwijsvoorzieningen bovenlokaal zijn geconcentreerd in een of twee grotere stedelijke kernen.

De wettelijke taken

Het samenwerkingsverband vervult een wettelijke opdracht: het realiseren van een dekkend aanbod aan (onderwijs)ondersteuningsvoorzieningen in de regio, zodanig dat elke leerling die extra ondersteuning nodig heeft die ook ontvangt (WVO, artikel 17a lid 2 – vrij geciteerd). Elk schoolbestuur heeft hierin een eigen verantwoordelijkheid door middel van de zorgplicht. Het bestuur van het samenwerkingsverband werkt daarbij faciliterend voor scholen en schoolbesturen en is verantwoordelijk voor een dekkend netwerk van onderwijsvoorzieningen voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband de volgende wettelijke taken:

- Het vaststellen van het ondersteuningsplan;
- Het verdelen en toewijzen van ondersteuningsmiddelen en ondersteuningsvoorzieningen aan scholen;
- Het beoordelen of leerlingen aangewezen zijn op het leerwegondersteunend onderwijs, of toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven;
- Het adviseren over de ondersteuningsbehoefte van een leerling, op verzoek van het bevoegd gezag van een school waar een leerling is aangemeld of ingeschreven.

(uit WVO, artikel 17a lid 6 – vrij geciteerd)

Onze missie

“Alle kinderen gaan succesvol naar school binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO”

Dit betekent dat alle leerlingen het bij hun uitstroomperspectief passende diploma/certificaat behalen eventueel met de benodigde extra ondersteuning.

Het samenwerkingsverband realiseert een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen. Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het realiseren van dit samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen. Dat is een wettelijke opdracht en het is aan het samenwerkingsverband om te bepalen op welke manier dit wordt gerealiseerd.

Om een kwalitatief hoogwaardig dekkend aanbod te realiseren is samenwerken binnen ons samenwerkingsverband noodzakelijk vanuit het uitgangspunt *“wij zijn als schoolbesturen samen verantwoordelijk voor al onze leerlingen”*.

Er wordt naar gestreefd om voor zoveel mogelijk leerlingen een passend onderwijsaanbod thuisnabij te realiseren. Dit betekent dat gezien de grote reisafstanden tussen de verschillende onderwijsvoorzieningen de expertise die nodig is voor het bieden van een passend onderwijsaanbod voor leerlingen met extra

ondersteuningsbehoeften bij voorkeur wordt ontwikkeld binnen de lokale onderwijsvoorzieningen. Hiervoor wordt waar nodig samengewerkt tussen scholen (zowel vo als vso) en ketenpartners. Soms is het echter nodig om in het kader van het streven naar een kwalitatief hoogwaardig aanbod een onderwijsvoorziening centraal binnen het samenwerkingsverband in te richten.

Onze visie

Passend onderwijs is goed onderwijs

Passend onderwijs is op zich niet nieuw: al voor de start van Passend Onderwijs waren scholen actief bezig met het ondersteunen van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Daarom is het van belang om vooral aan te sluiten bij dat wat er al goed gaat en hierin van elkaar te leren.

De kwaliteit van onderwijs is een wettelijke opdracht van de afzonderlijke schoolbesturen. Elk schoolbestuur zorgt op haar eigen schoollocaties(s) voor een sluitende, systematische ondersteuningsstructuur waar docenten, leerlingen en ouders een beroep op kunnen doen. Ondersteuning aan leerlingen vindt planmatig plaats op basis van de cyclus van het handelingsgericht werken. Het samenwerkingsverband heeft daarin een ondersteunende, verbindende en faciliterende rol.

Het samenwerkingsverband accepteert niet dat er leerlingen zijn die niet deelnemen aan het onderwijs, zonder dat er sprake is van een vrijstelling. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het voorkomen van thuiszitten door middel van het adequaat uitvoeren van hun verzuimbeleid. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor het actief beleid om hun thuiszittende leerlingen weer terug te leiden naar school.

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het monitoren van het aantal thuiszittende leerlingen en ondersteunt scholen middels het thuiszittersteam bij het terugleiden van thuiszittende leerlingen naar school. Hierbij blijft de regie altijd liggen bij het schoolbestuur.

Diversiteit is de norm

Een jongere moet gewoon een jongere mogen zijn die door fasen heen gaat. Opgroeien gaat met vallen en opstaan. Door gedrag te snel te kwalificeren als afwijkend van de norm, komen leerlingen soms te snel terecht in een traject van problematisering, diagnostisering en medicalisering. Daarom zetten we als samenwerkingsverband in op normalisering van de bestaande diversiteit.

Lokaal waar het kan, bovenlokaal waar nodig

Het samenwerkingsverband gaat er voor om voor zoveel mogelijk leerlingen een passend onderwijsaanbod lokaal (thuisnabij) te organiseren. Dit lokale onderwijsaanbod moet van voldoende kwaliteit zijn. Soms is het noodzakelijk om in het kader van de kwaliteit die we willen bieden, een onderwijsvoorziening bovenlokaal te organiseren binnen het samenwerkingsverband of zelfs buiten het samenwerkingsverband in samenwerking met externe partners.

Samen verantwoordelijk

De 15 schoolbesturen dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor alle leerlingen van het samenwerkingsverband. Institutionele belangen staan deze gezamenlijke verantwoordelijkheden niet in de weg. Naast de gezamenlijke verantwoordelijkheid is er ook sprake van afzonderlijke verantwoordelijkheden van de afzonderlijke schoolbesturen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor een adequate invulling van de zorgplicht, zij dienen zorg te dragen voor een passend onderwijsaanbod voor alle leerlingen die bij hen worden aangemeld, dan wel staan ingeschreven. Om dit te kunnen realiseren werken schoolbesturen voor regulier voortgezet onderwijs en speciaal voortgezet onderwijs nauw samen.

We gaan voor een organisatie zonder onnodige bureaucratische procedures en een organisatie waarin gemaakte afspraken door iedereen worden nagekomen. Dit betekent dat er sprake is van een professionele aanspreekcultuur binnen ons samenwerkingsverband waarin partners indien nodig verantwoording naar elkaar afleggen.

Versterken door samenwerken

Door samenwerking tussen scholen (vo-vo en vso-vo) vindt er een versterking plaats van het dekkend aanbod plaats, zowel in kwalitatieve zin als in kwantitatieve zin. Vanuit het samenwerkingsverband wordt daarnaast kwalitatieve hoogwaardige ondersteuning geboden in voortdurende afstemming met de ondersteuningsvragen van de scholen.

Er zijn leerlingen die vanwege bureaucratische procedures of ontoereikende inhoudelijke afstemming op schakelmomenten (schakeling van vo-school naar andere vo-school, van vo-school naar vso-school of van vso-school naar vo-school, van po naar vo en van vo naar mbo) tijdelijk geen onderwijs krijgen of verkeerd worden geschakeld.

Voor alle leerlingen en in het bijzonder voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften is het van belang dat deze overgangsmomenten soepel verlopen. Het samenwerkingsverband werkt daarom nauw samen met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs primair onderwijs en het mbo.

Samen bereik je meer

Het uitgangspunt binnen het samenwerkingsverband is dat als onderwijsprofessionals en ouders vanuit een gelijkwaardig partnerschap samenwerken dit de kans dat kinderen zich optimaal ontwikkelen en ontplooiën. Goede contacten tussen school, ouders en leerlingen werken door in de kwaliteit van een school en komen de leerprestaties en de maatschappelijke ontwikkelingen van leerlingen ten goede.

Bij een aantal kinderen gaat passende ondersteuning verder dan de schoolmuren. Daarom geven we samen met onze belangrijke ketenpartners, de gemeenten, vorm aan een integrale aanpak. We werken hierbij handelingsgericht waarbij de ontwikkelingsbehoeften van een kind centraal staan. Met ondersteuning die optimaal is afgestemd op wat kinderen nodig hebben om gezond, veilig en succesvol op te groeien. In de samenwerking met de gemeentes werken we volgens het principe één kind, één plan, één regisseur. Daarbij werken we rolvast samen, alle partijen vanuit de eigen verantwoordelijkheid en expertise. Dit betekent dat het schoolbestuur over het onderwijsaanbod gaat en de gemeente over de hulpverlening en leerplicht. Daarnaast streven we samen met de gemeentes naar een preventieve aanpak en snelle interventiemogelijkheden.

Onze ambitie

In de afgelopen 8 jaar is een sterk fundament gelegd. De komende periode ligt de focus op het verder versterken en door ontwikkelen van deze basis, het op onderdelen vernieuwen en steeds blijven zoeken naar verbindingen tussen scholen en de omgeving waarin zij werken.

Daarnaast zijn we in de afgelopen twee jaar geconfronteerd met de Corona Pandemie. Dit heeft verstrekken gevolgen gehad voor het onderwijs aan onze leerlingen, zowel met betrekking tot de leerontwikkeling als de sociaal emotionele ontwikkeling. De komende jaren zullen daarom ook in het teken staan van herstel. Leerachterstanden moeten worden hersteld, leerlingen hebben intensieve begeleiding voor hun sociaal emotionele ontwikkeling nodig en bij een aantal leerlingen moet de reguliere schoolgang weer op gang worden gebracht.

1.4 Doelen voor de komende 4 jaar

In deze paragraaf staan op hoofdlijnen de doelen voor de komende vier jaar beschreven. Deze doelen worden in het ondersteuningsplan 2022-2026 verder concreet en meetbaar uitgewerkt en daarnaast in een planning voor de komende 4 jaar uitgezet.

Herstel van de Corona Pandemie

De komende vier jaar staan in het teken van het herstel van de Corona Pandemie. Een groot deel van de leerlingen heeft door de schoolsluitingen tijdens de Corona Pandemie leerachterstanden opgelopen, vertraging

in de schoolloopbaan en problemen in de sociaal emotionele ontwikkeling. Dit vraagt van de scholen in samenwerking met de gemeenten een intensieve aanpak, ondersteund door de gelden vanuit het Nationaal Programma Onderwijs. Deze intensieve aanpak is reeds ingezet op schoolbestuursniveau. Het samenwerkingsverband zal de scholen waar nodig ondersteunen. De aard van de ondersteuning is afhankelijk van de vraag van de scholen.

Doorontwikkeling model SOP en het continuüm van ondersteuning

Het Schoolondersteuningsprofiel (SOP) wordt verder doorontwikkeld, waarbij de focus komt te liggen op het verbeteren van de informatiefunctie voor de ouders en het kunnen opstellen van een totaaloverzicht van voorzieningen binnen het samenwerkingsverband. Daarnaast wordt er ingezet op het verbeteren van het planmatig werken op de scholen. Hiervoor wordt het continuüm van ondersteuning verder doorontwikkeld, met specifieke aandacht voor het werken met het ontwikkelingsperspectief, de positionering van het OPDC binnen ons samenwerkingsverband en een mogelijke opting out voor LWOO.

Passend onderwijs meer binnen de school inbrengen

In de periode 2018-2022 is nadrukkelijk aandacht besteed aan het betrekken van de docenten op de werkvloer. Dit moet nog verbeterd worden en blijft daarom ook de komende 4 jaar een doel. Daarnaast is gebleken dat ook het middenmanagement in de scholen onvoldoende op de hoogte is van het beleid van het samenwerkingsverband en wet- en regelgeving ten aanzien van Passend Onderwijs. Daarom wordt de komende 4 jaar nadrukkelijk ingezet op het betrekken en informeren van het middenmanagement binnen onze scholen.

Versterking van de samenwerking tussen scholen onderling

De komende vier jaar werken we verder aan het verbeteren van de verbinding tussen de onderlinge scholen binnen het samenwerkingsverband om te komen tot een versterking van het kwantitatieve en kwalitatieve onderwijsaanbod binnen ons samenwerkingsverband. Dit geldt zowel voor reguliere vo-scholen onderling, vso-scholen onderling als de verbinding tussen vo en vso scholen. Scholen moeten meer op de hoogte zijn van elkaars expertise en hier gebruik van maken. Hier moet meer overzicht voor komen en moet uitwisseling van good practices structureel worden georganiseerd. Daarnaast kan het innovatiebudget gericht worden ingezet om deze beoogde samenwerking te versterken. Daarnaast zal er gewerkt worden aan het versterken van de overstapmomenten van leerlingen tussen vo en vso scholen. Het gaat hierbij zowel om de informatieoverdracht als de beperking van onnodig onderwijstijdverlies. Ook tijdigheid is een belangrijk aandachtspunt om te zorgen dat leerlingen op een zo hoog mogelijk passend onderwijsniveau uit kunnen stromen.

Versterking positie van ouders en leerlingen

Er wordt de komende jaren ingezet op het vergroten van de bekendheid van het samenwerkingsverband bij ouders en leerlingen. Het ouderinformatiepunt van het samenwerkingsverband wordt doorontwikkeld tot een steunpunt voor leerlingen en ouders. Daarnaast moeten ouders en leerlingen een nog stevigere positie als volwaardig partner krijgen. Het gaat hierbij om het onder meer een vast aanspreekpunt voor iedere leerlingen binnen de school en het betrekken van leerlingen bij de totstandkoming, evaluatie en bijstelling van de ondersteuning.

Versterking van de samenwerking met ketenpartners

Er wordt de komende vier jaar gewerkt aan het realiseren van heldere werkafspraken met gemeenten over het grijze gebied tussen de Jeugdwet en de wet Passend Onderwijs, zodat er duidelijk is over de verantwoordelijkheden en er geen vertraging ontstaat bij het organiseren van passende ondersteuning. Daarnaast wordt er ingezet op het verbeteren van de kennis van scholen over de diverse

maatwerkmogelijkheden die de diverse wetten bieden bij de vormgeving van een passend onderwijsaanbod. Het gaat hierbij om de mogelijkheden van de onderwijswetgeving, maar ook de mogelijkheden die de Jeugdwet biedt.

De komende vier jaar zal gewerkt worden aan een versterking van de doorstroom van leerlingen vanuit het vso naar het mbo. Ook wordt er gestreefd naar een versterking van de inzet van collectieve onderwijszorg arrangementen in het vso.

Verantwoording door de schoolbesturen

Schoolbesturen moeten een verantwoording afleggen over de rechtmatige en doelmatige besteding van de schoolbudgetten die worden ontvangen vanuit het samenwerkingsverband. De verantwoordingssystematiek wordt doorontwikkeld zodat het samenwerkingsverband beter kan toezien op de doelmatige besteding van de schoolbudgetten.

Betaalbaarheid van de voorzieningen

Binnen het samenwerkingsverband worden we geconfronteerd met een daling van de inkomsten en een stijging van de uitgaven. Dit betekent dat de begroting in het meerjarenperspectief onder druk komt te staan. Het samenwerkingsverband zal mogelijk naast alle bovenstaande doelen nog meer gerichte maatregelen moeten gaan inzetten om de inkomsten en uitgaven in balans te houden.

Hoofdstuk 2 Het continuüm van ondersteuning

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de inrichting en de kwaliteit van de ondersteuningsstructuur binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Passend Onderwijs is goed onderwijs. Het bieden van kwalitatief goed onderwijs is een wettelijke opdracht aan alle afzonderlijke schoolbesturen. Elk schoolbestuur zorgt op zijn eigen schoollocatie(s) voor een sluitende, systematische ondersteuningsstructuur waar docenten, leerlingen en ouders een beroep op kunnen doen. Ondersteuning aan leerlingen vindt planmatig plaats op basis van de cyclus van handelingsgericht werken.

Het samenwerkingsverband heeft een ondersteunende, verbindende en faciliterende rol. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband, i.c. de samenwerkende schoolbesturen, de wettelijke opdracht een dekkend aanbod aan onderwijsondersteuningsvoorzieningen te realiseren in de regio. Het aanbod is erop gericht dat elke leerling die extra ondersteuning nodig heeft een passende plek in het onderwijs krijgt. In dit hoofdstuk gaan we nader in op de basisondersteuning, de extra ondersteuning, het continuüm van ondersteuning en het dekkende aanbod.

2.2 Stand van zaken

In de planperiode 2014-2018 is het huidige model van het continuüm van ondersteuning ontwikkeld en geïmplementeerd. Daarnaast is een model voor het schoolondersteuningsprofiel (SOP) ontwikkeld. De scholen binnen het samenwerkingsverband hun ondersteuning beschreven in het SOP van de school, uitgesplitst naar het niveau conform het huidige continuüm van ondersteuning. Het huidige model SOP heeft 4 verschillende functies:

- Als informatiedocument om ouders inzicht te verschaffen ten aanzien van de ondersteuningsmogelijkheden binnen de school;
- Als plan- en overzichtsdocument voor de school;
- Als onderdeel in het totaaloverzicht van het dekkend aanbod van het samenwerkingsverband;
- Als onderlegger voor het samenwerkingsverband bij de indicatiestelling.

Door het SOP zoveel functies toe te delen, is het onmogelijk gebleken elk onderdeel tot haar recht te laten komen. Hierdoor hebben ouders onvoldoende zicht op de ondersteuningsmogelijkheden voor hun kinderen, waardoor het lastig is bewuste keuzes te maken op dit vlak. Het model met de 3 M's bemoeilijkt de onderlinge vergelijkbaarheid; waar de ene school iets parkeert onder meedoen, parkeert de andere school ditzelfde onder meedoen plus. Ook in de uitvoering brengt het onderscheid in meedoen en meedoen-plus problemen met zich mee. Het geeft onvoldoende houvast om in te schatten wanneer een OPP ingezet moet worden. Dit zet ons ertoe aan te overwegen het continuüm van ondersteuning terug te brengen tot 2 M's; Meedoen en Meerdoen¹. De onderlinge vergelijkbaarheid maakt het ook lastig een transparant overzicht van het dekkend aanbod op samenwerkingsniveau te krijgen, op basis van de SOP's van de scholen. Tenslotte is het van belang dat de SOP's van de verschillende scholen tijdig up-to-date zijn, zodat er steeds een actueel overzicht is van het aanbod binnen het samenwerkingsverband en eventuele hiaten hierin. Daarbij is het zaak de scholen steeds mee te nemen; welk aanbod missen ze binnen het aanbod van het samenwerkingsverband? In de komende planperiode zullen we daarom werken aan de doorontwikkeling van het SOP, waarin we rekening houden met bovenstaande.

Scholen ervaren het werken met het ontwikkelingsperspectief (OPP) als een bureaucratische belasting. Het lijkt een doel op zich geworden. Dit terwijl het OPP een belangrijk hulpmiddel is in het planmatig werken in de ondersteuning van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. In de komende planperiode gaan we daarom het werken met een OPP versterken, zodat alle stappen genomen worden die nodig zijn om een

¹ Meedoen betreft de basisondersteuning binnen de vo-school en Meerdoen betreft de extra ondersteuning binnen de vo-school en daarbuiten (OPDC en vso), zie paragraaf 2.4.

leerling de ondersteuning te geven die hij nodig heeft. Het werken vanuit het doelgroepenmodel kan hierbij behulpzaam zijn. We zetten in op het versterken van de positie van ouders en leerlingen (zie ook hoofdstuk 5), zodat het OPP in volwaardig partnerschap met ouders en leerling wordt opgesteld en uitgevoerd, zodat er een gedeelde verantwoordelijkheid wordt ervaren. We kijken daarbij ook naar mogelijkheden om de bureaucratische last van het invullen van het OPP te verminderen, zodat dit geen barrière vormt voor het werken vanuit het OPP. Tot slot is het hierin van belang dat de zorgstructuur binnen de school dusdanig is ingericht, gecommuniceerd en uitgevoerd, dat docenten worden ondersteund bij de uitvoering van het OPP op de werkvloer. Alleen op deze manier kunnen we ervoor zorgen dat de leerling de ondersteuning krijgt die hem is toegezegd. Dit sluit aan op de verbeteraanpak Passend Onderwijs, waarin wordt opgeroepen tot het verminderen van de administratieve lasten en helder te maken wat we van onze docenten en schoolleiders verwachten.

De OPDC-voorziening voorziet in de behoefte van schoolbesturen om leerlingen tijdelijk op een andere plaats dan de eigen school op te kunnen vangen. In de huidige situatie staat de kwaliteit van de ondersteuning en het onderwijs zoals die geboden wordt op het OPDC onder druk. Hierin speelt een aantal zaken:

- De instroom in het OPDC is de afgelopen jaren zo laag dat de vraag gesteld moet worden of de clustering van expertise nog blijvend leidt tot voldoende kwaliteit van het onderwijs en de begeleiding op het OPDC.
- Het vinden van voldoende gekwalificeerd personeel maakt de organisatie zeer kwetsbaar. Dit heeft ook gevolgen voor onverwachte, acute situaties die om een directe personele oplossing vragen.
- Daarnaast is de groep leerlingen op het OPDC dermate klein geworden dat het aanleren van het gewenste sociale gedrag in groepsverband en vrije situaties onder druk komt te staan.

In de komende periode wordt onderzocht of de beleidskeuze van een centrale OPDC-voorziening wordt voortgezet na 01-08-2022 of dat er andere keuzes worden gemaakt.

Sinds 1 januari 2016 biedt de wet mogelijkheden tot opting out voor de bekostiging van LWOO². Tot op heden maken we geen gebruik van deze mogelijkheid en werken we conform de landelijk geldende toewijzingscriteria. De huidige werkwijze brengt veel administratieve lasten met zich mee. In de komende planperiode onderzoeken we of we gebruik willen maken van de mogelijkheden die de wet ons biedt ten aanzien van opting out. Daarbij sorteren we voor op de voorgenomen wetswijziging.

In de planperiode die voor ons ligt staan daarom de volgende doelen centraal:

1. Het SOP is leesbaar en eenduidig, zodat ouders bewuste keuzes kunnen maken en het samenwerkingsverband zicht heeft op het totale ondersteuningsaanbod en eventuele hiaten tijdig bekend zijn.
2. Scholen werken planmatig aan de ondersteuning van leerlingen, zodat de geboden extra ondersteuning afgestemd wordt en blijft op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
3. Bij de start van schooljaar 2022-2023 is een beleidskeuze gemaakt voor de inrichting van een OPDC-voorziening, zodat de voorziening beschikbaar is voor scholen die een kortdurend traject voor leerlingen buiten de eigen school nodig achten.
4. In december 2022 is een besluit genomen over het al dan niet gebruik maken van de optie opting out LWOO en de manier waarop, zodat we eventueel per januari 2023 kunnen starten met opting out en de instromende groep LWOO-leerlingen voor het schooljaar 2023-2024 kunnen toewijzen volgens de nieuwe afspraken.

² Vanaf 1 januari 2016 kunnen samenwerkingsverbanden kiezen voor opting out. Voor de registratie van LWOO betekent dit dat ze eigen indicatiecriteria en -procedures voor toewijzing kunnen vaststellen.

2.3 Doelen voor de komende vier jaar

2.3.1 Een leesbaar en eenduidig SOP	
Thema	Continuüm van ondersteuning
Doel	Het SOP is leesbaar en eenduidig, zodat ouders bewuste keuzes kunnen maken en het samenwerkingsverband zicht heeft op het totale ondersteuningsaanbod.
Wat levert het op?	Model SOP Per schoollocatie een SOP, vergelijkbaar met SOP's van andere scholen in het samenwerkingsverband Werkwijze voor periodieke analyse dekkend aanbod
Wat is het effect?	Minder vo-vo en vo-vso overstappers omdat vanaf het begin duidelijk is welke schoollocatie het best tegemoet kan komen aan de extra ondersteuningsbehoefte van de leerling. Meer vo-vo overstappers in plaats van vo-vso overstappers doordat scholen op de hoogte zijn van elkaars expertise en dus gerichter kunnen verwijzen. Het samenwerkingsverband kan gerichter werken aan het versterken van het dekkende ondersteuningsaanbod

2.3.2 Planmatig werken	
Thema	Continuüm van ondersteuning
Doel	Scholen werken planmatig aan de ondersteuning van leerlingen, zodat de geboden extra ondersteuning afgestemd wordt en blijft op de ondersteuningsbehoefte van de leerling.
Wat levert het op?	Een beschreven en gedragen visie op taken en verantwoordelijkheden van de verschillende professionals ten aanzien van de zorgstructuur binnen de schoollocatie. Heldere procedures binnen de schoollocaties op het gebied van de zorgstructuur. Een ontwikkelingsperspectiefplan voor iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte waarbij het onderwijsaanbod aansluit op de ondersteuningsbehoefte.
Wat is het effect?	Voor elke leerling met een extra ondersteuningsbehoefte wordt planmatig gewerkt met behulp van een ontwikkelingsperspectief. Het opp wordt actief ingezet en uitgevoerd in het onderwijsproces. Docenten hebben zicht op de zorgstructuur en de taken en verantwoordelijkheden binnen de school zodat ze planmatig uitvoering geven aan hun rol in de ondersteuning van leerlingen. Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte hebben eigenaarschap in hun eigen leerproces. Ouders voelen zich betrokken en gehoord.

2.3.3 OPDC-Voorziening	
Thema	Continuüm van ondersteuning
Doel	Bij de start van schooljaar 2022-2023 is een beleidskeuze gemaakt voor de inrichting van een OPDC-voorziening, zodat de voorziening beschikbaar is voor scholen die een kortdurend traject voor leerlingen buiten de eigen school nodig achten.
Wat levert het op?	Een besluit over de inrichting en uitvoering van het OPDC.
Wat is het effect?	Het OPDC is beschikbaar voor scholen die een kortdurend traject voor leerlingen buiten de eigen school nodig achten, passend binnen de kaders van het besluit.

2.3.4 Opting Out LWOO	
Thema	Continuüm van ondersteuning
Doel	In december 2022 is een besluit genomen over het al dan niet gebruik maken van de optie opting out LWOO en de manier waarop, zodat we eventueel per januari 2023 kunnen starten met opting out en de instromende groep LWOO-leerlingen voor het schooljaar 2023-2024 kunnen toewijzen volgens de nieuwe afspraken.
Wat levert het op?	Een besluit over opting out voor de bekostiging LWOO.
Wat is het effect?	Duidelijkheid bij het bestuur van het Samenwerkingsverband en de schoolbesturen over de bekostigingssystematiek LWOO Duidelijkheid voor schoollocaties over procedures ten aanzien van de bekostiging LWOO Afname van administratieve lasten voor de leerling (toetslast), de schoollocatie (toetslast, aanvraagprocedure) en samenwerkingsverband (beoordelingsprocedure).

2.4 Bestaand beleid

2.4.1 Basisondersteuning en extra ondersteuning

Binnen ons samenwerkingsverband onderscheiden we drie niveaus van ondersteuning:

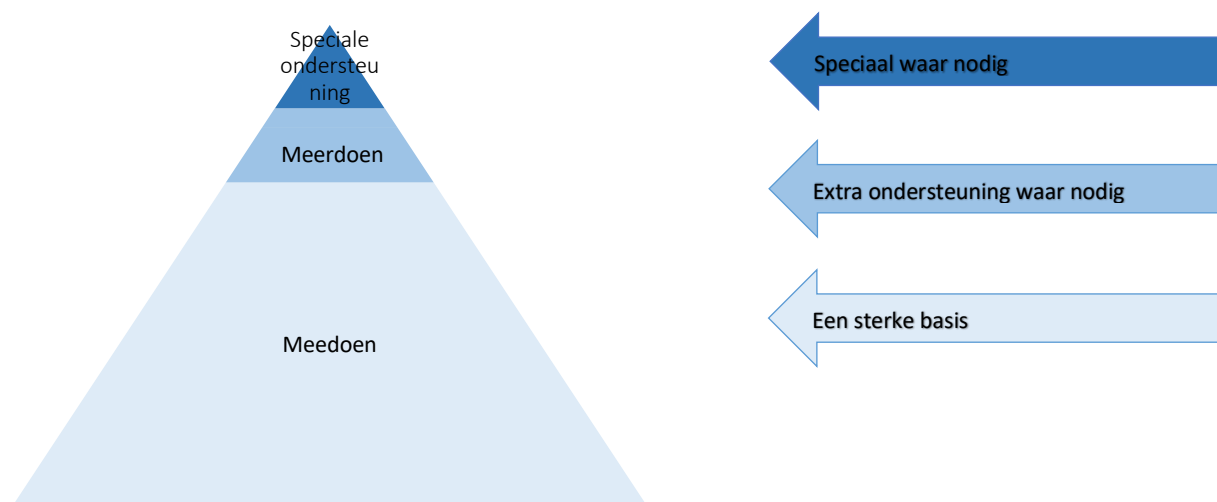
- basisondersteuning
- extra ondersteuning binnen de vo-school
- extra ondersteuning buiten de vo-school (op het OPDC of het vso).

Schoolbesturen mogen op schoolniveau zelf de inrichting van de ondersteuning organiseren. Het samenwerkingsverband stelt het minimale niveau van basisondersteuning vast (zie BIJLAGE A4). Daarnaast bieden scholen voor regulier vo extra ondersteuning en is er extra ondersteuning buiten de vo-school beschikbaar op het vso of het OPDC. Er zijn binnen het samenwerkingsverband afspraken gemaakt wanneer er een indicatie voor deze voorzieningen wordt afgegeven.

2.4.2 Het begrippenkader: de M's

Het is noodzakelijk een eenduidig begrippenkader te hanteren als het gaat om de basisondersteuning en de extra ondersteuning op de reguliere vo-scholen binnen ons samenwerkingsverband en het continuüm van ondersteuning. We hanteren binnen ons samenwerkingsverband het begrippenkader van de M's: Meedoen en Meerdoen. Het gaat hierbij niet om een indeling op basis van type leerling (zwaarte van de ondersteuningsbehoefte) of type indicatie (bijvoorbeeld LWOO of Pro) maar om een indeling op basis van de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

De M's	Niveaus van ondersteuning	OPP verplicht?
Meedoen	Basisondersteuning (vo-school)	nee
Meerdoen	Extra ondersteuning (vo-school)	ja
	Speciale ondersteuning OPDC	ja
	Speciale ondersteuning vso	ja

MEEDOEN: wijzigingen aan, op en om het speelveld

Dit is de hulp die voor elke leerling beschikbaar is op het moment dat het nodig is. Zoals gezegd hebben we binnen samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO afgesproken dat het niveau van deze ondersteuning in de basis de norm is die de onderwijsinspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit.

Met behulp van deze ondersteuning in de basis zal het voor de meeste leerlingen mogelijk zijn om het onderwijsprogramma in hetzelfde tempo te volgen met hun klasgenoten. Het niveau van basisondersteuning is vastgelegd in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

MEERDOEN: Aanpassen van de spelregels

Voor een klein gedeelte van de leerlingen is er meer nodig dan de ondersteuning in de basis.

Er zullen structurele aanpassingen in de regels van de opleiding moeten worden toegestaan zoals bijvoorbeeld aanpassingen in de begeleiding, het onderwijsprogramma (de vakken), op welke manier toetsen worden afgenomen of in het schoolgebouw. Als de 'spelregels' worden opgerekt zou het voor deze leerlingen mogelijk moeten zijn om een diploma te gaan halen. Het gaat hierbij om hulp en aanpassingen met een aanhoudend, langdurig karakter op individueel niveau. Hierbij doet de school maximale aanpassingen in het onderwijsaanbod, leermiddelen en personele inzet. Als er sprake is van MEERDOEN dan spreken we over extra ondersteuning op schoolniveau. Dan moet er planmatig gewerkt door middel van het opstellen van een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP). Dit betekent dat door middel van het OPP de ouders en het kind zowel structureel als formeel betrokken worden bij de beslissingen over de vormgeving van de ondersteuning aan hun kind.

SPECIALE ONDERSTEUNING: veranderen van speelveld

Als het niet mogelijk is een leerling met extra ondersteuning binnen een reguliere school voor voortgezet onderwijs een passende onderwijsplek te bieden, zijn er binnen het samenwerkingsverband twee alternatieve voorzieningen beschikbaar: het vso en het OPDC. Bij de plaatsing van een leerling in een van deze voorzieningen spreken we van *speciale ondersteuning*. Het kan hierbij gaan om een tijdelijke plaatsing op het OPDC, een symbiose met inschrijving in het vso of een plaatsing in het vso. Hiervoor is altijd een indicatie van het samenwerkingsverband nodig.

2.4.3 Het continuüm van ondersteuning

Wanneer is er sprake van Meedoen of Meerdoen?

Een school bepaalt zelf of een leerling ondersteuning ontvangt in het kader van Meedoen of Meerdoen. Dat is afhankelijk van:

- de intensiteit van de ondersteuning die de leerling nodig heeft;
- de inrichting van de ondersteuningsstructuur binnen de school en de beschikbare expertise binnen een school;
- de mate waarin aanpassingen in methoden/materialen/faciliteiten nodig zijn;
- de mate waarin de leerling een aangepaste omgeving nodig heeft;
- de ketenpartners die beschikbaar zijn.

Dit betekent dat er altijd een analyse plaatsvindt van de aard en intensiteit van de ondersteuningsbehoefte van de leerling in combinatie met de ondersteuningsmogelijkheden van de school. Deze analyse moet in beginsel cyclisch plaatsvinden, omdat ondersteuningsbehoeften van leerlingen kunnen veranderen.

2.4.4 Verschillen tussen scholen

Het minimale niveau van basisondersteuning voor alle scholen is gelijk. Dit betekent niet dat het niveau van basisondersteuning gelijk is op alle scholen. Het is mogelijk dat een school een hoger niveau van basisondersteuning biedt dan het minimale niveau van basisondersteuning dat binnen het samenwerkingsverband is afgesproken.

2.4.5 *Meten is weten*

Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het realiseren van een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen scholen en wel zodanig dat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijk plaats krijgen in het onderwijs. Het samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen is feitelijk een optelsom van alle basisondersteuningsvoorzieningen en alle vormen van extra ondersteuning die beschikbaar zijn voor de leerlingen van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband bewaakt daarin twee zaken:

- Is het niveau van basisondersteuningsvoorzieningen binnen het samenwerkingsverband van voldoende niveau?
- Is het samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen van voldoende niveau (kwalitatief en kwantitatief), opdat alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben een zo passend mogelijke plaats krijgen in het onderwijs?

Het samenwerkingsverband monitort de realisatie hiervan op drie manieren:

1 *De basisondersteuning (meedoen)*

- Het minimale niveau van de basisondersteuning op elke school is de norm die de inspectie stelt met betrekking tot de basiskwaliteit.
- De kwaliteit van de basisondersteuning op elke school moet voldoen aan de normen voor de basiskwaliteit die de onderwijsinspectie hiervoor heeft opgesteld. Dit is een verantwoordelijkheid van de afzonderlijke schoolbesturen.
- Het niveau van basisondersteuningsvoorzieningen binnen het samenwerkingsverband is van voldoende niveau als alle scholen een voldoende beoordeling hebben op de normen van de basiskwaliteit van de onderwijsinspectie. Het is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke schoolbesturen hiervoor zorg te dragen en het is de verantwoordelijkheid van het bestuur van het samenwerkingsverband erop toe te zien dat de afzonderlijke schoolbesturen hun verplichtingen hierin nakomen.

2 *Extra ondersteuning (meerdoen)*

- De kwaliteit van de extra ondersteuning die geboden wordt op een school is de verantwoordelijkheid van de afzonderlijke schoolbesturen en ieder schoolbestuur legt hierover verantwoording af naar de onderwijsinspectie
- Voor elke leerling met extra ondersteuning moet er een zo passend mogelijke plek beschikbaar zijn binnen een van de vormen van extra ondersteuning die er binnen het samenwerkingsverband wordt geboden.
- Het samenwerkingsverband zoekt naar eventuele lacunes in het aanbod van extra ondersteuning op leerlingniveau of voor groepen leerlingen op de volgende wijze:
 - Tweejaarlijkse tevredenheidsonderzoeken bij gemeenten, directies van scholen en ondersteuningscoördinatoren
 - Tweejaarlijkse zelfevaluatie binnen het samenwerkingsverband
 - Het systematisch verzamelen van kwantitatieve en kwalitatieve gegevens in de beleidsmonitor. Dit zijn gegevens vanuit het consultatieteam, het thuiszittersteam en de toewijzingscommissie.
 - Periodiek overleg met de scholen en andere betrokkenen in diverse overleggen.

3 *Een ononderbroken ontwikkelingsproces*

- Elk afzonderlijk schoolbestuur binnen het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces voor leerlingen die in aanmelding zijn of staan ingeschreven bij het schoolbestuur.

- Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk het realiseren van een ononderbroken ontwikkelingsproces voor alle leerlingen van het samenwerkingsverband en richt zich hier met name op de overgangsmomenten van leerlingen van de ene school naar de andere school.
- Dit wordt gemeten via een nauwkeurige monitor op eventuele problemen binnen de overgangsmomenten op leerlingniveau. Deze monitorgegevens worden verzameld door middel van de gegevens over thuiszitters binnen het samenwerkingsverband en in voortdurende dialoog met de scholen en andere betrokkenen in diverse overleggen (zie Hoofdstuk 3, pagina 20).

2.4.6 Indicatiestelling

Een school bepaalt of een leerling ondersteuning ontvangt binnen de school op ondersteuningsniveau Meedoen of Meerdoen. Alleen voor plaatsing op ondersteuningsniveau speciale ondersteuning (OPDC of vso) is een indicatie nodig van het samenwerkingsverband.

Het samenwerkingsverband stelt vast of de aanvraag voor een indicatie voldoet aan de criteria voor plaatsing op het OPDC of plaatsing op het vso cluster 3 of 4. Deze procedure staat beschreven in BIJLAGE A3.

De toetsing van aanvragen voor een indicatie vindt stapsgewijs plaats:

	Stappen	Toetsing
1.	De aanvraag is compleet en daarmee ontvankelijk voor besluitvorming.	Richtlijnen voor een compleet dossier
2.	De aanvragende school heeft onderbouwd aangetoond dat het een leerling betreft met extra onderwijsondersteuningsbehoefte.	Informatie uit het OPP
3.	De aanvragende school heeft onderbouwd aangetoond niet in staat te zijn een onderwijsaanbod te bieden dat passend is bij de onderwijsondersteuningsbehoefte van de leerling. (Bij een herindicatie vanuit het vso is deze stap niet van toepassing).	Informatie uit het OPP in combinatie met het SOP
4.	De aanvragende school heeft onderbouwd aangetoond dat door middel van het aangevraagde arrangement wel tegemoet kan worden gekomen aan de onderwijsbehoefte van deze leerling en heeft dit voorafgaand aan de aanvraag van de indicatie afgestemd met de speciale voorziening waar de leerling naartoe wordt verwezen.	Motivatie van de school in de aanvraag

Daarnaast worden er door het samenwerkingsverband indicaties afgegeven voor LWOO (aanwijzing) of PrO(toelaatbaarheidsverklaring). Dit beleid staat beschreven in BIJLAGE A7.

Deze indicaties worden niet afgegeven op basis van de ondersteuningsbehoefte maar op basis van leerlingkenmerken. Een leerling met bijvoorbeeld een indicatie LWOO kan binnen een school ondersteuning ontvangen op ondersteuningsniveau Meedoen en Meerdoen. Het is aan de school om dit te bepalen. Voor plaatsing van een leerling op een vso-school cluster 1 en 2 is een indicatie nodig die is afgegeven door de commissie van onderzoek van de instelling voor cluster 1 of 2. Ook voor het verkrijgen van een indicatie (light of medium met plaatsing op de vo-school) cluster 1 of 2 is een indicatie nodig die is afgegeven door de commissie van onderzoek van de instelling voor cluster 1 of 2.

2.4.7 Schoolondersteuningsprofiel

In het schoolondersteuningsprofiel beschrijft elke school welk aanbod er binnen de school aanwezig is op het gebied van de basisondersteuning (Meedoen) en de extra ondersteuning (Meerdoen). De schoolondersteuningsprofielen van de scholen moeten helder en leesbaar zijn voor ouders en onderling vergelijkbaar.

Hoofdstuk 3 Samen verantwoordelijk

Hoe werken we samen binnen het samenwerkingsverband?

3.1 Inleiding

Er is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle leerlingen binnen ons samenwerkingsverband, waarbij institutionele belangen deze gezamenlijke verantwoordelijkheid niet in de weg staan. Daarom voeren alle deelnemers van ons samenwerkingsverband de zorgplicht consequent uit. Het doel is dat er op een transparante niet-bureaucratische manier wordt samengewerkt om al onze leerlingen van dit samenwerkingsverband te laten profiteren.

De interne samenwerking vindt enerzijds plaats tussen scholen onderling en anderzijds tussen scholen en de (bureau)organisatie van het samenwerkingsverband. Om de doelen van ons samenwerkingsverband te bereiken moeten alle deelnemers op een goede manier samenwerken en hun afspraken nakomen. Daarom heerst er een professionele aanspreekcultuur waarin partners, waar nodig, verantwoording aan elkaar afleggen en elkaar aanspreken op het professioneel handelen. De overlegstructuren zijn altijd een middel voor het bereiken van de gezamenlijke opdracht. We werken samen vanuit het uitgangspunt ‘versterken door samenwerken’.

Ons samenwerkingsverband staat voor een ononderbroken schoolloopbaan voor alle leerlingen. Daarom accepteren wij niet dat er bij een overgang (po-vo, vo-vo, vo-vso, vso-vso, vso-vo, vo-mbo enzovoorts) onderwijstijd verloren gaat. In de praktijk komt het voor dat de wettelijke termijnen bij een (over)plaatsing worden overschreden. Het samenwerkingsverband stelt zichzelf ten doel om in de nieuwe planperiode het verlies van onderwijstijd bij overgangen te beperken.

Binnen de opdracht goed onderwijs voor alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband te realiseren, zal het samenwerkingsverband altijd zoeken naar oplossingen binnen de grenzen van wet- en regelgeving. Passend binnen onze eigen ambitie ‘lokaal waar het kan en bovenlokaal waar nodig’, zal er ook de komende periode steeds worden ingezet op de versterking van het lokale onderwijsaanbod.

Als de scholen en de ondersteuningscoördinatoren het over ‘het samenwerkingsverband’ hebben, wordt meestal de *bureauorganisatie* bedoeld. Het gaat dan om de directeur, de medewerkers en commissies die de afgesproken procedures rond het organiseren van ondersteuning uitvoeren.

De overheid en bestuurders bedoelen vaak het *netwerk* als het over ‘het samenwerkingsverband’ gaat. Het gaat dan over het geheel van ondersteuning en expertise dat de deelnemende schoolbesturen en scholen realiseren. Bovendien gaat het om de kwaliteit waarmee zij dit netwerk in stand houden en laten werken. De kwaliteit van de bureauorganisatie en de kwaliteit van het netwerk zijn van elkaar afhankelijk.

De organisatie heeft als geheel een krachtige ambitie. Het zijn de mensen in de schoolorganisaties die die kracht en ambitie dagelijks in de praktijk moeten brengen. In dit hoofdstuk beschrijven we hoe ‘het samenwerkingsverband’ deze mensen enerzijds als bureauorganisatie ondersteunt en anderzijds via de deelnemende schoolbesturen en scholen binnen het netwerk.

3.2 Stand van zaken

In de afgelopen planperiode hebben we gewerkt aan een viertal doelen. Een eerste doel was het door ontwikkelen van de samenwerking tussen de scholen binnen het samenwerkingsverband. In dat kader is er innovatiebudget beschikbaar gesteld waarmee vormen van samenwerking konden worden ontwikkeld tussen vo-vso, vo-vo en vso-vso. Hoewel er mooie initiatieven tot stand zijn gebracht vanuit dit budget, is gebleken dat de gelden voornamelijk zijn ingezet voor het opzetten van interne voorzieningen in plaats van samenwerkingstrajecten.

Daarnaast heeft het samenwerkingsverband ingezet op de uitwisseling van good practices tussen scholen om zo het kwalitatieve en kwantitatieve onderwijsaanbod te versterken. Het samenwerkingsverband richt zich hierbij op de docenten en andere professionals op de werkvloer. De maatregelen rondom Corona beperkten ons in het opbouwen van een structuur om good practices te delen. Dit maakt dat we nog steeds in de opbouwfase zitten.

Zowel de ontwikkeling van samenwerking tussen scholen, als de uitwisseling van good practices zullen de komende planperiode aandacht krijgen binnen het samenwerkingsverband. Wij beogen hiermee dat scholen op de hoogte zijn van welke expertise bij de verschillende scholen in huis is en dat ze elkaar hierin weten te vinden. Op deze manier ontstaat er een verrijking van het aanbod in het v(s)o over en weer. We voorkomen zo dat het wiel steeds opnieuw wordt uitgevonden en dat leerlingen vaker in het regulier onderwijs hun schoolloopbaan succesvol kunnen vervolgen.

Ook is gewerkt aan de procedure rondom overplaatsingsmomenten van leerlingen tussen scholen. Deze overgangsmomenten verlopen vlot en soepel waardoor er zo weinig mogelijk verlies van onderwijstijd ontstaat voor de leerling en de leerling sneller wordt geplaatst op een school met een beter passend onderwijsaanbod. Toch zijn ook hier mogelijkheden tot verbetering. Bij verwijzing van leerlingen lijkt vso de primaire keuze, terwijl er mogelijk ook een oplossing ligt binnen een collega vo-school. Er ontbreekt eenduidig beleid over de samenwerking tussen scholen bij verwijzing, zowel bij een overstap vo/vo als ook de overstap vo/vso. Hierdoor mist de ontvangende school regelmatig informatie over de ondersteuningsbehoefte van de leerling. Daarnaast zien we mogelijkheden de administratieve lasten bij overplaatsingen te verminderen door het koppelen van systemen. Denk bijvoorbeeld aan het overzetten van een OPP en het uitwisselen van een vo leerlingdossier naar het vso via indigo. Dit sluit aan bij de maatregel vanuit de verbeteraanpak Passend Onderwijs ten aanzien van het verlichten van de administratieve lasten.

Het vierde doel was Passend Onderwijs dichterbij de werkvloer brengen door het ondersteunen en betrekken van docenten en andere professionals bij de uitvoering daarvan, ze te informeren en te betrekken bij de gesprekken en planvorming binnen de school en het samenwerkingsverband. Om docenten en andere professionals te ondersteunen bij de uitvoering van Passend Onderwijs kunnen zij door de consultant van uit het samenwerkingsverband worden ondersteund. Daarnaast is ook het professionaliseringsaanbod vanuit het samenwerkingsverband voor docenten beschikbaar gesteld. Vanuit docenten is er veel belangstelling voor dit aanbod. Daarbij geven de scholen aan dat meer docenten bereikt kunnen worden wanneer scholing op meerdere of andere momenten wordt aangeboden. Ook binnen de scholen zelf is er ruimte voor professionalisering ter versterking en verbetering van het dekkend aanbod. Dit sluit aan bij de verbeteraanpak Passend Onderwijs, waarin wordt aangegeven dat leraren beter moeten worden voorbereid op de uitvoering van Passend Onderwijs. Docenten en andere professionals worden op verschillende manieren geïnformeerd over Passend Onderwijs en betrokken bij de planvorming ten aanzien van Passend Onderwijs. Wel zijn er mogelijkheden tot verbetering; docenten hebben behoefte aan heldere lijnen ten aanzien van de zorgstructuur binnen de school. Ook geven docenten aan meer betrokken te kunnen worden bij de gesprekken en planvorming binnen de school en het samenwerkingsverband. Deze punten worden opgepakt vanuit hoofdstuk 2 en 7 van dit ondersteuningsplan.

In de planperiode die voor ons ligt staan daarom de volgende doelen centraal:

1. Scholen zijn op de hoogte van elkaars expertise op het gebied van de ondersteuning die zij kunnen bieden aan leerlingen en maken daar gebruik van, zodat het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod binnen het samenwerkingsverband versterkt wordt en daardoor meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs bediend kunnen worden.
2. De samenwerking tussen scholen bij overstapmomenten is versterkt zodat overstapmomenten van leerlingen leiden tot een succesvol vervolg op de nieuwe school. Hierbij ligt de nadruk op de versterking van de samenwerking bij de overstap vo-vo en de overstap vo-vso.

3.3 Doelen voor de komende vier jaar

3.3.1 Expertise uitwisselen en delen	
Thema	Samen verantwoordelijk
Doel	Scholen zijn op de hoogte van elkaars expertise op het gebied van de ondersteuning die zij kunnen bieden aan leerlingen en maken daar gebruik van, zodat het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod binnen het samenwerkingsverband versterkt wordt en meer leerlingen binnen het reguliere onderwijs bediend kunnen worden.
Wat levert het op?	Werkwijze voor periodieke uitwisseling good practices Overzicht expertise samenwerkingsverband Herziene kaders inzet innovatiebudget o.a. gericht op versterking van de samenwerking binnen de keten (vo-vo, vo-vso, po-vo-mbo en vo-gemeente)
Wat is het effect?	Voor meer leerlingen kan een passende onderwijsplek binnen het reguliere voortgezet onderwijs geboden worden Kennisdeling en vergroting expertise ten aanzien van het kwantitatieve en kwalitatieve aanbod van scholen Versterkte samenwerking tussen schoollocaties

3.3.2 Samenwerken bij verwijzen	
Thema	Samen verantwoordelijk
Doel	De samenwerking tussen scholen bij overstapmomenten is versterkt zodat overstapmomenten van leerlingen leiden tot een succesvol vervolg op de nieuwe school. Hierbij ligt de nadruk op de versterking van de samenwerking bij de overstap vo-vo en de overstap vo-vso.
Wat levert het op?	Beleid 'overstap binnen het samenwerkingsverband'. Koppeling administratieve systemen Indigo en v(s)o
Wat is het effect?	Schoollocatie betrekken andere schoollocaties op basis van hun expertise bij hun overweging tot een advisering voor overstap van een leerling zodat de leerling op de meest passende school zijn onderwijsloopbaan vervolgt.

3.4 Bestaand beleid

3.4.1 Samenwerking tussen scholen

Intervisiernetwerken van ondersteuningscoördinatoren

Om het deskundigheidsniveau binnen de scholen te verhogen en om het onderling samenwerken te bevorderen zijn door de scholen gezamenlijk intervisiernetwerken voor ondersteuningscoördinatoren ingericht. Het betreft hier twee netwerken waar de ondersteuningscoördinatoren vanuit verschillende functies met elkaar samenwerken: intervisie, professionalisering, uitwisseling of coaching. Beide expertisenetwerken werken afzonderlijk van elkaar en vullen naar eigen behoefte de frequentie, inhoud en functie van de bijeenkomsten in.

Overplaatsing vso-vo en vo-vso

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft als ambitie geformuleerd voor zoveel mogelijk leerlingen op lokaal niveau een passend onderwijsaanbod te organiseren onder het motto 'lokaal waar het kan, bovenlokaal waar nodig'. Soms is het noodzakelijk dat een leerling wordt overgeplaatst van het vo naar het vso of van het vso naar het vo als daar een beter passend onderwijsaanbod aanwezig is. Binnen het samenwerkingsverband werken de scholen samen om dergelijke overplaatsingen soepel en vlot te laten verlopen. Het overplaatsingsbeleid vso-vo staat beschreven in BIJLAGE A5. Het beschreven beleid betreft de samenwerkingsafpraak tussen de scholen voor vso en regulier vo binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Dit betekent dat ouders altijd het recht hebben en houden om op eigen initiatief hun kind dat op het vso zit aan te melden bij een school voor regulier vo binnen of buiten het samenwerkingsverband. De vo-school volgt de regelgeving over zorgplicht.

Samenwerkingsvormen vo-vso

Op dit moment zien we binnen ons samenwerkingsverband succesvolle samenwerkingsvormen tussen het regulier voortgezet onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. Deze samenwerking is ontstaan vanuit de gezamenlijke ambitie 'lokaal waar het kan, bovenlokaal waar nodig'.

Om vorm te geven aan onze ambitie bundelen scholen voor vso en vo hun expertise ten behoeve van de ondersteuningsbehoefte van een leerling of groepen leerlingen. De wet geeft hierin steeds meer mogelijkheden.

Ondersteuning scholen door de ISK

Scholen binnen het samenwerkingsverband kunnen ondersteuning vragen bij de ISK met betrekking tot het vormgeven van onderwijs aan nieuwkomers. De ondersteuningsvragen kunnen rechtstreeks aan de orthopedagoog of decaan van de ISK worden gesteld. Het samenwerkingsverband bekostigt de ondersteuning door de ISK. Het gaat hierbij om vragen met betrekking tot:

- Ondersteuning van teams bij vragen over individuele leerlingen (nieuwkomers).
- Het opstellen van didactische en pedagogische adviezen voor onderwijsteams met betrekking tot onderwijs aan nieuwkomers.
- Het geven van algemene voorlichting aan teams over onderwijs aan nieuwkomers.
- Ondersteuning van de implementatie van de adviezen uit de opgestelde handleiding 'Onderwijs aan nieuwkomers'.

3.4.2 Samenwerking tussen scholen en het team van het samenwerkingsverband

Het Orthopedagogisch-didactisch centrum (OPDC)

Soms lopen leerlingen tijdelijk vast in het reguliere onderwijs. Deze leerlingen kunnen kortdurend intensieve ondersteuning krijgen op het OPDC. Het samenwerkingsverband heeft het OPDC ingericht met een time-out-functie en een crisisfunctie. De inrichting en de kwaliteit van deze voorziening voor extra ondersteuning valt onder de verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband en is beschreven in BIJLAGE B1 van dit ondersteuningsplan. In de komende planperiode zullen we ons bezinnen op de toekomst van het OPDC (hfst 2).

Ondersteuning vanuit het team van het samenwerkingsverband

Scholen kunnen aan het team van het samenwerkingsverband laagdrempelig, en zonder indicatie, advies en begeleiding op de werkvloer vragen over problemen in de basisondersteuning en extra ondersteuning van leerlingen. Om scholen te ondersteunen en te adviseren in de dagelijkse onderwijspraktijk heeft het samenwerkingsverband een consultatieteam ingesteld. Elke schoollocatie heeft een contactpersoon binnen het consultatieteam. Het consultatieteam werkt vraaggestuurd en maakt jaarlijks met elke school maatwerkafspraken over de inzet van het consultatieteam binnen de school.

Vanuit het samenwerkingsverband zijn consulenten Passend Onderwijs werkzaam als zogeheten bruggenbouwers. Deze bruggenbouwers ondersteunen en adviseren Portalis bij het uitplaatsen van leerlingen die vanuit een residentiële setting worden teruggeplaatst naar het regulier vo of naar het vso binnen de regio van het samenwerkingsverband. De vo-school kan bij een overstap van leerlingen vanuit Portalis ondersteuning krijgen van de eigen consulent Passend Onderwijs van het samenwerkingsverband. Voor de uitplaatsing van leerlingen van Portalis zijn de bruggenbouwers actief, maar ook voor andere vso-scholen bestaat uiteraard de mogelijkheid tot ondersteuning bij uitplaatsingen van leerlingen.

Verder is het mogelijk om in complexe situaties ondersteuning en/of advies te krijgen rondom (uit)plaatsing van leerlingen in het kader van de zorgplicht, wet- en regelgeving, samenwerking met ketenpartners, etc.

De thuiszittersaanpak

Onze ambitie is dat er binnen ons samenwerkingsverband geen enkele leerling thuiszit als gevolg van onvoldoende dekkend onderwijsaanbod of als gevolg van het eigen schoolbeleid. En mocht het bij hoge uitzondering toch het geval zijn, dan streven wij naar een snelle terugkeer naar het onderwijs binnen maximaal drie maanden.

Een thuiszittende leerling valt onder de verantwoordelijkheid van de school waar de leerling staat ingeschreven. Om scholen te coachen, ondersteunen en adviseren in het proces van integrale aanpak voor het vinden van een passend onderwijs(zorg)arrangement heeft het samenwerkingsverband een thuiszittersteam ingesteld.

Expertisenetwerken

Binnen het samenwerkingsverband is een expertisenetwerk voor ondersteuningscoördinatoren ingericht dat wordt georganiseerd door het samenwerkingsverband. Er zijn jaarlijks circa vijf bijeenkomsten waarbij er een afwisseling is tussen overwegend beleidsmatige bijeenkomsten en bijeenkomsten die zijn gericht op expertise en uitwisseling.

Daarnaast worden er desgewenst (tijdelijke) expertisenetwerken ingericht. Zo'n expertisenetwerk wordt op verzoek ingericht rondom de hulpvraag omtrent het aanbod van een specifieke doelgroep leerlingen met zeer specifieke onderwijsbehoefte. Het doel van een dergelijk netwerk is om lerend van en met elkaar te komen tot een kwalitatief beter passend onderwijsaanbod op de scholen.

Daarnaast kan de opgebouwde expertise binnen dit netwerk worden verspreid onder de andere scholen binnen het samenwerkingsverband. De inhoud en inrichting wordt bepaald door de hulpvraag van de betreffende scholen. Te denken valt aan uitwisseling van ervaringen, good practices, collegiale consultatie, gezamenlijke ontwikkeling van passend aanbod, expertisevergroting, etc.

3.4.3 Gezamenlijke afspraken en procedures

De zorgplicht

Binnen het samenwerkingsverband houden alle scholen zich aan de wet. Dat betekent dat de schoolbesturen (vo en vso) altijd voor alle aangemelde leerlingen of zittende leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een passende onderwijsplek moeten realiseren. Dit kan op de eigen school, maar ook op een andere school (regulier vo of vso).

Bij zorgplicht worden de volgende stappen doorlopen:

1. Het bevoegd gezag onderzoekt of het een leerling betreft met extra ondersteuningsbehoeften.
2. Zo ja, het bevoegd gezag onderzoekt of het de benodigde extra ondersteuning kan bieden. Als dit het geval is wordt de leerling toegelaten.
3. Zo nee, het bevoegd gezag draagt er zorg voor dat de leerling wordt geplaatst op een andere school die deze extra ondersteuning wel kan bieden.

Beleid overgang vso-vo

Er zijn binnen het samenwerkingsverband werkafspraken gemaakt rondom de overplaatsing van leerlingen vanuit het vso naar het vo. Deze werkafspraken zijn opgenomen in BIJLAGE A5. Voor de kalenderjaren 2021 en 2022 wordt er binnen het samenwerkingsverband de pilot 'stimuleringsbudget terugplaatsingen vso' uitgevoerd. Deze pilot heeft tot doel om terugplaatsingen te stimuleren en scholen in staat te stellen om teruggeplaatste leerlingen tijdelijk intensief te ondersteunen.

Centrale ondersteuningstoewijzing

Het is de wettelijke taak van het samenwerkingsverband om te beoordelen of leerlingen, op verzoek van het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld of ingeschreven, toelaatbaar zijn tot het speciaal voortgezet onderwijs. Daarnaast is het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de toewijzing van leerwegondersteuning (LWOO) en de beoordeling van de toelaatbaarheid tot het praktijkonderwijs (PrO). Ook vindt de indicering voor plaatsing op het OPDC plaats op het niveau van het samenwerkingsverband. De werkwijze voor de indicatiestelling en de afspraken die hierover met de scholen zijn gemaakt staan beschreven in BIJLAGE A3 en BIJLAGE A7.

Het thuiszittersbeleid

Het samenwerkingsverband heeft de afspraken rondom het bestrijden van thuiszitters vastgelegd in het beleid (zie BIJLAGE B2). In dit beleid staat beschreven op welke manier scholen omgaan met thuiszitters en op welke manier ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband is georganiseerd. Ook is afgesproken dat scholen hun thuiszitters (conform de brede definitie uit het beleid) melden bij het samenwerkingsverband in verband met de monitoring. Hierover wordt jaarlijks gerapporteerd in de beleidsmonitor van het samenwerkingsverband en deze monitorgegevens vormen de basis voor de driemaandelijke rapportage aan de inspectie van het onderwijs in verband met de verplichte 'opvraag thuiszittersregistratie'.

Het OPP (ontwikkelingsperspectief)

De wet Passend Onderwijs geeft aan dat er voor leerlingen die extra ondersteuning ontvangen een ontwikkelingsperspectief moet zijn, dat is vastgesteld na op overeenstemming gericht overleg met de ouders. Dit geldt in ieder geval voor leerlingen in het vso en het praktijkonderwijs. Binnen ons samenwerkingsverband geldt dit ook voor leerlingen die worden verwezen naar het OPDC. Een vo-school bepaalt zelf welke leerlingen binnen de school extra ondersteuning ontvangen en stelt hiervoor binnen 6 weken na de inschrijving een ontwikkelingsperspectief op.

Voor het vaststellen van het ontwikkelingsperspectief voert het bevoegd gezag van de school een op overeenstemming gericht overleg met de ouders. In de wet is geregeld dat het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief pas kan worden vastgesteld nadat overeenstemming met de ouders is bereikt. De school evalueert het ontwikkelingsperspectief minimaal éénmaal per jaar met de ouders en stelt het zo nodig bij. Scholen voor regulier vo moeten in de Basisregistratie Onderwijs (BRON) aangeven welke leerlingen een ontwikkelingsperspectief hebben. De onderwijsinspectie ziet toe op de kwaliteit van het onderwijs en daarmee ook op het werken met het ontwikkelingsperspectief.

Het samenwerkingsverband heeft voor de reguliere vo-scholen een voorbeeld ontwikkelingsperspectief aangeleverd. In een ontwikkelingsperspectief moeten in ieder geval de volgende zaken te zijn opgenomen:

- De verwachte uitstroombestemming van de leerling. Voor het voortgezet onderwijs de uitstroom naar middelbaar of hoger beroepsonderwijs of wetenschappelijk onderwijs, of in geval van het praktijkonderwijs, naar welk soort functie op de arbeidsmarkt uitstroom wordt verwacht.
- De onderbouwing van de verwachte uitstroombestemming van de leerling m.b.v. belemmerende en bevorderende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling.
- De beschrijving van ondersteuning en begeleiding en indien aan de orde, de afwijkingen van het onderwijsprogramma.

Beleid innovatieve pilots

Ter bevordering van nieuwe initiatieven in het kader van het dekkende aanbod en samenwerking tussen scholen is er binnen de begroting van het samenwerkingsverband een jaarlijks budget gereserveerd voor innovatieve pilots (BIJLAGE B3).

Budget bijzondere leerling arrangementen

Vanaf het schooljaar 2015-2016 is in de begroting een budget bijzondere leerlingarrangementen opgenomen voor arrangementen waarvoor niemand verantwoordelijk kan worden gesteld of waarbij het benodigde arrangement buiten de invloedssfeer valt van het betrokken schoolbestuur. Binnen dit budget zijn ook de voormalige AWBZ-gelden opgenomen. Deze zijn bedoeld voor leerlingen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs die een lichamelijke handicap hebben, langdurig ziek of meervoudig gehandicapt zijn én voor wie de inzet van de ondersteuningsmiddelen vanuit de school, gecombineerd met de inzet van middelen vanuit de wet langdurig zieken (WLZ), onvoldoende zijn om een passend aanbod binnen de school te realiseren (zie BIJLAGE B4).

Hoofdstuk 4 Versterken door samenwerken

De samenwerking met onze ketenpartners

4.1 Inleiding

Een goede samenwerking met de diverse ketenpartners op samenwerkingsverbandniveau is noodzakelijk in het kader van overkoepelende bovenlokale afspraken. We hebben binnen het samenwerkingsverband te maken met acht gemeenten, drie mbo-organisaties en veel scholen voor primair onderwijs (samenwerkend in één samenwerkingsverband Passend Onderwijs). Naast de lokale afspraken, die gemaakt worden vanuit de specifieke lokale situatie, is het nodig om voor sommige onderwerpen bovenlokale afspraken te maken, zeker voor de scholen met een bovenlokale functie en scholen met meerdere onderwijslocaties.

Voor de opvoeding, de ontwikkeling en het onderwijs aan kinderen zijn vele instanties belangrijk. Het jeugdbeleid en het onderwijsbeleid van de gemeenten hebben de grootste invloed op het onderwijs.

Een goede doorgaande lijn in de onderwijsroutes voor kinderen is van belang. Het samenwerkingsverband is er voor het voortgezet onderwijs en werkt samen met het daarop aansluitende onderwijs.

Daarnaast wil het samenwerkingsverband dat elk kind naar school gaat. Thuiszitten wordt niet geaccepteerd. Dat vereist gezamenlijk beleid van alle partners rondom thuiszitters en afspraken over wie er voor wat verantwoordelijk is.

Wanneer scholen, gemeenten en ketenpartners samenwerken, doen ze dat met de volgende uitgangspunten:

- het kind centraal: één kind/gezin, één plan, één regisseur;
- een vroegtijdige signalering en integrale, multidisciplinaire probleemanalyse;
- samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en organisaties;
- versterken van eigen kracht en het betrekken van het sociale netwerk;
- de school als vindplaats en waar nodig als werkplaats;
- aansluiting vinden bij bestaande zorgstructuren onderwijs en Centrum Jeugd en gezin (CJG) en uniforme positionering van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders van het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) daarin.

De afspraken die op het niveau van het samenwerkingsverband in de regio 'De Friese Wouden' zijn gemaakt gelden voor alle scholen en gemeenten.

4.2 Stand van zaken

De samenwerking tussen het samenwerkingsverband, de gemeenten en de onderwijspartners (mbo en po) kent een stevige basis; de Regionale Educatieve Jeugd Agenda (REJA). Er is periodiek overleg in de regio op ambtelijk niveau (de beleidsREJA) en op bestuurlijk niveau (de bestuurlijke REJA). Daarnaast is er formeel *op overeenstemming gericht overleg* (OOGO) gevoerd over het ondersteuningsplan en over de gemeentelijke jeugdplannen. Verder is er een afstemmingsoverleg op Fries niveau tussen de vier samenwerkingsverbanden, de mbo's en de gemeenten. Het samenwerkingsverband is daarnaast op provinciaal niveau betrokken bij het Fries Actieplan Foar Fryske Bern.

4.2.1 Gemeenten in de regio 'De Friese Wouden'

Het niveau van het samenwerkingsverband

De samenwerking tussen het samenwerkingsverband en de gemeenten is intensief en met korte, heldere lijnen. De samenwerking heeft geresulteerd in afspraken rondom de inzet van contactpersonen van de gemeenten op alle scholen in het samenwerkingsverband, de werkwijze van de onderwijszorgarrangementen en de gezamenlijke aanpak van thuiszitters.

Het is niet altijd duidelijk of de ondersteuningsvraag van een leerling vanuit de Wet Passend Onderwijs of de Jeugdwet moet worden aangevlogen. In basis geldt dat ondersteuning die in eerste instantie gericht is op het doorlopen van het onderwijsprogramma valt onder de zorgplicht van de Wet Passend Onderwijs. Is extra ondersteuning ook op andere gebieden nodig? Dan kan de gemeente verantwoordelijk zijn en komt de Jeugdwet dus om de hoek kijken. Er is een grijs gebied tussen de wet Passend onderwijs en de Jeugdwet. Op sommige punten binnen de twee wetten, lopen de verantwoordelijkheden van het onderwijs en de gemeente in elkaar over. Dit leidt tot onduidelijkheden bij beide partijen over verantwoordelijkheid, inzet en financiering van extra ondersteuning. Meer dan eens levert dit vertraging op in het toekennen van de juiste ondersteuning aan leerlingen. Een extra uitdaging in dit geheel is de diversiteit in aanpak van gemeenten op dit vlak. Dit hangt samen met een van de maatregelen in de verbeteraanpak Passend Onderwijs, te weten de komst van de wettelijke verplichting dat alle samenwerkingsverbanden en gemeenten een regionale doorbraakaanpak organiseren, met daarin aandacht voor de procesregie en een vorm van doorzettingsmacht. Deze doorbraakaanpak zal worden vastgelegd in het ondersteuningsplan en het jeugdplan.

Het is onduidelijk of scholen op eenzelfde manier omgaan met de mogelijkheden die de wet biedt voor maatwerk trajecten. We vinden het belangrijk dat scholen zicht hebben op wat de formele mogelijkheden zijn en daar ook gebruik van maken, zodat zij beter in staat zijn tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling binnen de eigen school en thuisnabij onderwijs kunnen blijven volgen.

Gemeenten en scholen

In de afgelopen planperiode is gewerkt aan heldere, uitvoerbare en op elkaar afgestemde werkprocessen, vanuit een duidelijke rol- en verantwoordelijkheidsverdeling. De afspraak is dat elke school een ondersteuningscoördinator heeft en elk gebiedsteam/jeugdteam een contactpersoon per school. De schoolcontactpersoon komt uit de gemeente waar de school gevestigd is. De school heeft over alle leerlingen in eerste instantie contact met deze contactpersoon vanuit de schoolgemeente. Als een leerling in een andere gemeente woont dan de schoolgemeente, maken de ambtenaren van de schoolgemeente én die van de woongemeente van de leerling afspraken. Met name dit laatste proces is nog voor verbetering vatbaar. Een tweede aandachtspunt is dat niet altijd de juiste mensen aan de juiste tafel zitten. We merken dat wanneer de hulpverlening extern belegd is, medewerkers van het gebiedsteam naar de achtergrond schuiven. Om beslissingen te kunnen nemen over de ondersteuningstoewijzing van leerlingen blijft het belangrijk om met de juiste mensen aan tafel te zitten. In sommige gevallen is het daarom wenselijk dat een medewerker van het gebiedsteam blijft aansluiten in multidisciplinaire overleggen om de procesregie te behouden, zodat het proces niet onnodig wordt vertraagd.

Een derde aandachtspunt in de samenwerking tussen gemeenten en scholen is de uitwisseling van privacygevoelige informatie. Meer dan eens lijkt de interpretatie van de wetgeving op dit vlak door de verschillende partijen een belemmering in de ondersteuning van een leerling omdat instanties gegevens niet durven uit te wisselen.

Er zijn leerlingen in het onderwijs met ondersteuningsvragen die breder liggen dan de expertise binnen het onderwijs en waar aanvullend de expertise en ondersteuning vanuit de jeugdhulpverlening noodzakelijk is. Uit de beleidsnota evaluatie en verbeteraanpak Passend Onderwijs blijkt dat de expertise van jeugdhulp beter benut kan worden binnen de scholen. Ook op provinciaal niveau is dit een speerpunt. De provinciale werkgroep 'Passend Onderwijs en Zorg voor Jeugd' ontwikkelt in aansluiting op de landelijke ontwikkelingen, uniform beleid op het gebied van financiering van collectieve ondersteuning in het sbo en (v)so vanuit de Jeugdwet. Vanuit dit provinciale beleid willen we regionale afspraken maken over de structurele en collectieve inzet van de jeugdhulpverlening in het v(s)o, zodat we toe kunnen werken naar een optimale samenwerking en betere ondersteuning voor leerlingen met een dergelijke brede ondersteuningsvraag.

In de planperiode die voor ons ligt staan daarom de volgende doelen centraal:

1. Er zijn heldere werkafspraken over het grijze gebied tussen Jeugdwet en de wet Passend Onderwijs, zodat er duidelijkheid is over de verantwoordelijkheden waardoor er geen vertraging ontstaat in de ondersteuningstoewijzing.

2. Alle scholen binnen het samenwerkingsverband hebben actuele kennis over de maatwerk mogelijkheden die de wet biedt en passen deze toe, zodat zij beter in staat zijn tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling binnen de eigen school en thuis nabij onderwijs kunnen blijven volgen en alle leerlingen in ons samenwerkingsverband in gelijke mate gebruik kunnen maken van mogelijke maatwerktrajecten
3. De jeugdhulpverlening wordt op structurele en collectieve wijze ingezet in het V(S)O zodat er een optimale samenwerking ontstaat tussen jeugdhulpverlening en (speciaal) onderwijs.

4.2.2 Onderwijspartners

In de afgelopen planperiode is gewerkt aan het verbeteren van de doorgaande lijnen voor leerlingen en soepele overgangen binnen hun schoolloopbaan. De samenwerking met het samenwerkingsverband primair onderwijs en aanpalende samenwerkingsverbanden heeft geresulteerd in een samenwerking binnen de nieuwe *coöperatieve vereniging 'Overgang po-vo'*, de ontwikkelaar van de Plaatsingswijzer. Daarnaast is er periodiek overleg tussen de directies van de vier samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs in Friesland. Er is een werkgroep po/vo in het leven geroepen die voorziene moeizame overgangen monitort en desgewenst begeleidt.

Er is een goede relatie met het mbo vanuit het samenwerkingsverband, gericht op de overstap van vo en vso naar mbo. Een mooi voorbeeld daarin zijn de overstapcoaches vanuit de vsv-gelden. De doorstroom van leerlingen naar het mbo vanuit het vso is een punt van aandacht. Met name het vroegtijdig contact tussen vso en mbo is voor een goede overdracht belangrijk. Het is van belang na te gaan of en hoe we de doorstroom van vso-leerlingen naar het mbo kunnen verbeteren.

De samenwerking van het samenwerkingsverband met de instellingen voor cluster 1 en 2 is niet gerealiseerd op samenwerkingsverbandniveau. Die samenwerking vindt uitsluitend op schoolniveau plaats.

In de planperiode die voor ons ligt staat daarom het volgende doel centraal:

4. Succesvolle doorstroom van vso naar mbo zodat leerlingen succesvol hun schoolloopbaan in het mbo kunnen vervolgen.

4.3 Doelen voor de komende vier jaar

4.3.1 Werkafspraken grijze gebied Jeugdwet en wet Passend Onderwijs	
Thema	Versterken door samenwerken - ketenpartners
Doel	Er zijn heldere werkafspraken over het grijze gebied tussen Jeugdwet en de wet Passend Onderwijs, zodat er duidelijkheid is over de verantwoordelijkheden waardoor er geen vertraging ontstaat in de ondersteuningstoewijzing
Wat levert het op?	Richtlijnen, werkafspraken en doorbraakaanpak binnen het grijze gebied tussen Jeugdwet en wet Passend Onderwijs. Privacy convenant
Wat is het effect?	Discussies over verantwoordelijkheidsverdeling worden niet meer gevoerd en de ondersteuning voor de leerling wordt sneller gerealiseerd Bij het nemen van besluiten over ondersteuningstoekenning en de eventuele financiering daarvan zitten namens alle partijen beslissingsbevoegde mensen aan tafel

4.3.2 Maatwerk mogelijkheden	
Thema	Versterken door samenwerken - ketenpartners
Doel	Alle scholen binnen het samenwerkingsverband hebben actuele kennis over de maatwerk mogelijkheden die de wet biedt en passen deze toe, zodat zij beter in staat zijn tegemoet te komen aan de ondersteuningsbehoefte van de leerling binnen de eigen school en thuis nabij onderwijs kunnen blijven volgen en alle leerlingen in ons samenwerkingsverband in gelijke mate gebruik kunnen maken van mogelijke maatwerktrajecten
Wat levert het op?	Een overzicht van actuele kennis over de maatwerk mogelijkheden die de wet biedt
Wat is het effect?	Meer leerlingen met een ondersteuningsbehoefte kunnen binnen de eigen school onderwijs blijven volgen doordat optimaal gebruik wordt gemaakt van de maatwerk mogelijkheden die de wet biedt

4.3.3 Inzet jeugdhulpverlening in V(S)O	
Thema	Versterken door samenwerken
Doel	De jeugdhulpverlening wordt op structurele en collectieve wijze ingezet in het v(s)o zodat er een optimale samenwerking ontstaat tussen jeugdhulpverlening en (speciaal) onderwijs
Wat levert het op?	Regionale werkafspraken tussen gemeenten en v(s)o over de inzet van jeugdhulpverlening onder schooltijd binnen de school
Wat is het effect?	Meer vaste externen in de scholen Meer uniformiteit ten aanzien van de uitvoer van jeugdhulpverlening onafhankelijk van de woongemeente van de leerling Effectievere routing naar jeugdhulpverlening binnen het v(s)o Daling van de administratieve lasten/contactmomenten per individuele casus van zowel personeel binnen het v(s)o als de gemeenten (gebiedsteams) Kwaliteitsverbetering door de jeugdhulpverlening binnen het v(s)o

4.3.4 Doorstroom vso-mbo	
Thema	Versterken door samenwerken
Doel	Succesvolle doorstroom van vso naar mbo zodat leerlingen succesvol hun schoolloopbaan in het mbo kunnen vervolgen
Wat levert het op?	Werkwijze overstap vso-mbo bij moeizame overgangen
Wat is het effect?	Meer vso-leerlingen kunnen hun schoolloopbaan vervolgen in het mbo

4.4 Bestaand beleid

In de komende beleidsperiode bouwen we de werkafspraken met de gemeenten en andere onderwijspartners verder uit. Het gaat om afspraken rondom heldere, op elkaar afgestemde en uitvoerbare werkprocessen, met een duidelijke rol- en verantwoordelijkheidsverdeling (bijvoorbeeld het afgeven van vrijstellingen) en de verbetering van doorgaande lijnen, zodat leerlingen een succesvolle ononderbroken schoolloopbaan kunnen hebben.

4.4.1 Samenwerking met gemeenten

Jeugdbeleid en onderwijsbeleid

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het jeugdbeleid. De uitvoering van dit beleid verschilt per gemeente qua inrichting. Nieuwe, gezamenlijke initiatieven ontstaan en/of zijn in voorbereiding, zowel op schoolniveau als lokaal, en zijn toegesneden op de specifieke lokale situatie.

Elke school heeft een ondersteuningscoördinator en elk gebiedsteam/jeugdteam heeft een contactpersoon per school. Deze ondersteuningscoördinatoren werken samen met verschillende gemeentambtenaren, zoals bijvoorbeeld de leerplichtambtenaar en de gebiedsteammedewerker.

OnderwijsZorgArrangementen

Zowel scholen als de gemeenten hebben de taak vroegtijdig problemen rondom kinderen te signaleren. Afhankelijk van de aard en ernst van de problematiek van het kind en het aantal betrokken partijen, wordt bekeken wie we nodig hebben om een analyse te maken en een plan van aanpak op te stellen. Soms is het noodzakelijk om, gezien de aard van de problematiek, rondom een leerling een onderwijszorgarrangement op te stellen, waarbij sprake is van een gezamenlijke aanpak door school en gemeente. Hiervoor is het gezamenlijke werkproces Onderwijszorgarrangementen ontwikkeld binnen onze regio (BIJLAGE B5).

Regionale thuiszittersaanpak³

In de provincie Friesland werken gemeenten en samenwerkingsverbanden po, vo en instellingen voor mbo samen aan een integrale bestrijding van thuiszitters. Dit heeft geresulteerd in het Friese protocol *Thuiszitters, absoluut verzuim, vrijstellingen regio Friesland*. Binnen onze regio hebben de samenwerkingspartners het protocol uitgewerkt in een praktisch werkproces *Thuiszitters, verzuimers en vrijgestelde jongeren in de regio 'De Friese Wouden'*. Dit is een door alle betrokken partijen overeengekomen werkproces op basis van de volgende uitgangspunten en doelstellingen:

- Voorkómen dat een jongere een thuiszitter wordt.
- Afstemmen van de aanpak binnen en buiten de school vanuit de visie: één jongere, één gezin, één plan en één regisseur.
- Ouders en jongere maken deel uit van de integrale aanpak voor het oplossen van het thuiszitten/verzuim/vrijstelling en geven toestemming tot uitwisselen van gegevens.
- Er wordt altijd samengewerkt tussen ouders, leerling, school en gemeente. Ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid. Leerplicht en zorgplicht gaan hand in hand.
- Alle betrokken partners werken samen aan een perspectiefrijke toekomst voor elke jongere.
- Er wordt gezamenlijk een escalatieladder vastgesteld voor het geval dat trajecten (dreigen te) stagneren.
- Het terugbrengen van het huidige aantal thuiszittende jongeren binnen de RMC-regio 'De Friese Wouden'.
- Het versnellen van de plaatsing van een thuiszittende jongere op een passende onderwijsplek en/of toeleiding naar passende hulpverlening.
- Het minimaliseren van de periode van thuiszitten.
- Het signaleren van de belangrijkste oorzaken van thuiszitten, verzuim en knelpunten bij (her)plaatsing.

Het werkproces is als BIJLAGE B6 toegevoegd aan het ondersteuningsplan.

Regionale kerngroep Thuiszittende leerlingen

Ter ondersteuning van een goede implementatie en waarborging van het protocol en werkproces is een regionale kerngroep Thuiszittende leerlingen regio Zuidoost-Friesland ingesteld.

Een vertegenwoordiging van alle samenwerkingspartners vormt samen de kerngroep:

- de RMC-coördinator vanuit startWijzer (voorheen RMC De Friese Wouden);
- een vertegenwoordiger leerplicht vanuit de RMC-regio;
- de directeur van het samenwerkingsverband vo (of een vertegenwoordiger hiervan);
- de directeur van het samenwerkingsverband po (of een vertegenwoordiger hiervan);
- een vertegenwoordiger van de drie mbo-instellingen in de regio.

De regionale kerngroep komt viermaal per jaar bijeen en heeft de volgende opdrachten gekregen:

³ Het thuiszittersprotocol zal eerste kwartaal 2022 worden geactualiseerd en de nieuwste versie zal worden gepubliceerd op de website van het samenwerkingsverband.

- monitoren van de thuiszittende jongeren;
- signaleren van knelpunten bij de invoering van het protocol;
- periodieke terugkoppeling naar de REJA.

De escalatieladder

Als uiterste redmiddel is er binnen de regio 'De Friese Wouden' voor thuiszitters, verzuimers en vrijgestelde jongeren een escalatieladder vastgesteld. Binnen de escalatieladder wordt gewerkt met brandpuntfunctionarissen: een vanuit de gemeenten, een vanuit het samenwerkingsverband vo, een vanuit het samenwerkingsverband po en een vanuit het mbo (zie BIJLAGE B6). De brandpuntfunctionaris bekijkt een in een impasse geraakte casus met een frisse blik en treedt in overleg met alle betrokkenen om tot een oplossing te komen. Mocht de brandpuntfunctionaris er niet in slagen de impasse te doorbreken dan kan hij 'opschalen' naar de directeurs van de samenwerkingsverbanden of de burgemeester van de betreffende gemeente (afhankelijk van de aard van de impasse). In de komende periode zal de huidige escalatieladder doorontwikkeld worden naar een doorbraakaanpak.

De bestrijding van voortijdig schoolverlaten (vsv)

Het samenwerkingsverband werkt samen met gemeenten en de drie instellingen voor mbo binnen de regio 'De Friese Wouden' aan een integrale aanpak voor het tegengaan van het vroegtijdig schoolverlaten en ondersteuning van jongeren in een kwetsbare positie. Er zijn binnen de integrale aanpak drie pijlers geformuleerd waarbinnen verschillende projecten worden uitgevoerd:

1 Stay in school

Stay in school richt zich op het 'in het onderwijs houden van jongeren'. Hiermee wordt voorkomen dat zij uitvallen en geen startkwalificatie of ander hoogst haalbare kwalificatie (PrO/vso) behalen. Het kan gaan om overbelaste jongeren in het vo of mbo, maar ook om leerlingen van de internationale schakelklas, het vso of PrO.

2 Take the next step

Deze pijler richt zich voornamelijk op jongeren in een kwetsbare positie die extra ondersteund kunnen worden tijdens moeilijke overstapmomenten om te voorkomen dat zij tussen wal en schip raken. Het gaat hierbij met name om jongeren van het praktijkonderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs, de laagste niveaus van het vmbo (bb/kb en lwt), het mbo en de internationale schakelklas.

3 Back to school

In de praktijk blijkt het lastig om de oude vroegtijdig schoolverlaters 'terug naar school' te leiden. De extra inzet op deze doelgroep is een opdracht die specifiek aan startWijzer (voorheen RMC De Friese Wouden) is gericht. Het samenwerkingsverband denkt over dit onderwerp actief mee.

Relatie met de gemeenten en de arbeidsmarkt

In het kader van de doorstroming naar de arbeidsmarkt voor leerlingen met een uitstroomperspectief 'arbeid' werkt het samenwerkingsverband samen met de gemeenten die in het kader van de participatiewet hier een rol in hebben gekregen. Het betreft hier vooral leerlingen op het vso en het PrO.

4.4.2 Samenwerking met onderwijspartners.

Complexe plaatsingen po-vo

Soms is de overstap van een leerling van po naar vo ingewikkeld. Voor complexe overgangen waar scholen er zelf of onderling niet uitkomen is de werkgroep po-vo ingericht. Hierin participeren beleidsmedewerkers van het samenwerkingsverband po en de drie samenwerkingsverbanden VO in Friesland. Het doel is om scholen bij

complexe casuïstiek te ondersteunen, te voorkomen dat leerlingen in de overstap tussen po en vo tussen wal en schip raken en knelpunten te signaleren en op te lossen.

Goede en veilige informatie-uitwisseling po-vo

De basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs in onze regio werken met De Plaatsingswijzer. De Plaatsingswijzer is een hulpmiddel om tot een goed doordacht en onderbouwd advies te komen voor een succesvolle plaatsing van een leerling in het voortgezet onderwijs. Ons samenwerkingsverband is lid van de Coöperatieve Vereniging Overgang PO-VO die De Plaatsingswijzer beheert en up to date houdt.

Naast het werken met de Plaatsingswijzer maakt ook de zogenaamde 'warme overdracht' een belangrijk onderdeel uit van een zorgvuldige overstap van leerlingen van het po naar het vo. De warme overdracht wordt op lokaal niveau door de scholen voor basisonderwijs en voortgezet (speciaal) onderwijs zelf vormgegeven.

Vanuit deze coöperatieve vereniging is een tijdelijk werkgroep voor de invoering OSO (Overstapservice Onderwijs) in Friesland ingericht. Deze werkgroep ondersteunt en stimuleert de invoering en het gebruik van OSO op alle po en vo scholen in Friesland. Door middel van OSO dragen basisscholen het leerlingdossier digitaal veilig en snel over aan de scholen voor voortgezet onderwijs.

Samenwerking met instellingen voor cluster 1 en 2

Er zijn geen locaties voor voortgezet speciaal onderwijs cluster 1 en 2 (intensieve arrangementen) in de regio. Op Singelland VHS (Drachten) is een mediumvoorziening van Kentalis gerealiseerd. Voor leerlingen die ambulante begeleiding ontvangen vanuit Kentalis (cluster 2) of Visio (cluster 1) vindt de afstemmingplaats op schoolniveau. Het consultatieteam kan, op verzoek van de scholen voor voortgezet onderwijs, hierbij betrokken worden.

Hoofdstuk 5 Samen bereiken we meer

Het partnerschap tussen leerlingen, ouders en school

5.1 Inleiding

Binnen ons samenwerkingsverband werken onderwijsprofessionals en ouders vanuit vertrouwen samen binnen een volwaardig partnerschap. Ook de leerling wordt hierin betrokken als eigenaar van het eigen leerproces. Een goede samenwerking tussen alle partijen vergroot de kans dat kinderen zich optimaal ontwikkelen en ontplooiën. Deze samenwerking wordt vormgegeven binnen alle scholen van ons samenwerkingsverband. In dit hoofdstuk wordt de visie van het samenwerkingsverband op de samenwerking tussen school en ouders beschreven en het eigenaarschap van de leerling. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de informatievoorziening aan leerlingen en ouders en de formele positie die ouders vanuit de wetgeving hebben.

5.2 Stand van zaken

In de afgelopen planperiode hebben we gewerkt aan het verstrekken van heldere en begrijpelijke informatievoorziening voor ouders ten aanzien van Passend Onderwijs. Dit heeft geleid tot makkelijk te vinden eenduidige informatie op de websites van de scholen en het samenwerkingsverband. Waar mogelijk wordt gewerkt met uniforme teksten. Daarmee is het doel van 4 jaar geleden behaald. Wel merken we dat de bureauorganisatie van het samenwerkingsverband nog niet voldoende bekend is bij ouders en leerlingen. Ook hebben we gewerkt aan het verder vormgeven van het volwaardig partnerschap met ouders zodat alle betrokkenen binnen de samenwerking bijdragen vanuit zijn of haar eigen rol en verantwoordelijkheid. Uit de evaluatie blijkt dat dit een punt van aandacht blijft. Hoewel de uitgangspunten voor volwaardig partnerschap beschreven zijn in het ondersteuningsplan, wordt er nog onvoldoende gewerkt vanuit deze uitgangspunten.

We merken dat ouders en leerlingen niet altijd voldoende handvatten hebben om volwaardig partner te kunnen zijn en zien daarin een aantal aandachtspunten. Ten eerste lijkt het samenwerkingsverband nog onvoldoende bekend bij ouders en leerlingen. Ook zien we dat ouders onvoldoende zicht hebben op de mogelijkheden van een school en wat de school kan betekenen in de ondersteuning van hun kind. Daarnaast zien we dat ouders en leerlingen nog onvoldoende hun rol als samenwerkingspartner krijgen toegespeeld. Dit wordt bijvoorbeeld zichtbaar in hoe ouders en leerlingen worden meegenomen in de overstap naar een andere school en in het feit dat leerlingen nog onvoldoende gehoord worden in hun eigen ontwikkeling en hun wensen voor de ondersteuning daarin. Dit alles hangt samen met de maatregelen die minister Slob heeft aangekondigd naar aanleiding van de evaluatie van de wet Passend Onderwijs, te weten het opnemen van hoorrecht voor leerlingen, de inrichting van een informatiepunt voor ouders en leerlingen en het aanstellen van een aanspreekpunt voor alle leerlingen in het vo.

In de planperiode die voor ons ligt staan daarom de volgende twee doelen centraal:

1. Ouders en leerlingen hebben voldoende handvatten zodat ze volwaardig partner kunnen zijn.
2. Ouders en leerlingen krijgen een stevige positie van de school in de samenwerking zodat ze volwaardig partner zijn.

5.3 Doelen voor de komende vier jaar

5.3.1 Het bieden van handvatten om partner te kunnen zijn	
Thema	Samen bereiken we meer
Doel	Ouders en leerlingen hebben voldoende handvatten zodat ze volwaardig partner kunnen zijn.
Wat levert het op?	Toegankelijk Steunpunt Leerlingen en Ouders
Wat is het effect?	Ouders en leerlingen zijn goed geïnformeerd en kunnen volwaardig partner zijn Ouders en leerlingen maken meer gebruik van de expertise van het Steunpunt Leerlingen en Ouders

5.3.2 Ouders en leerlingen in positie	
Thema	Samen bereiken we meer
Doel	Ouders en leerlingen krijgen in de samenwerking met de school een stevige positie zodat ze volwaardig partner kunnen zijn.
Wat levert het op?	Beleid op samenwerkingsverbandniveau ten aanzien van een stevige positie van ouders en leerlingen in de samenwerking met de school, met daarin aandacht voor hoorrecht en een vast aanspreekpunt voor iedere leerling. Het hoorrecht is op alle schoollocaties geborgd Voor iedere leerling een vast aanspreekpunt binnen de school
Wat is het effect?	Leerlingen worden betrokken bij de totstandkoming, evaluatie en bijstelling van de ondersteuning. Dit wordt zichtbaar in het handelingsdeel van het OPP. Schoolbesturen voldoen aan het programma van eisen voor wat betreft de eis van een aanspreekpunt voor elke leerling.

5.4 Bestaand beleid

5.4.1 Visie op partnerschap

Binnen het samenwerkingsverband werken onderwijsprofessionals en ouders vanuit vertrouwen binnen een volwaardig partnerschap samen. Deze manier van samenwerken vergroot de kans dat kinderen zich optimaal ontwikkelen en ontplooiën. Een goede en productieve relatie tussen school en ouders is van belang voor de schoolprestaties en de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen.

Binnen het partnerschap participeren ouders en onderwijsprofessionals vanuit de eigen specifieke expertise en verantwoordelijkheid. Deze verschillende rollen worden wederzijds gerespecteerd en gewaardeerd.

Ouders en school delen relevante informatie tijdig en volledig.

We maken afspraken en komen ze na. We houden ons aan de gestelde termijnen binnen de gemaakte afspraken. Tot slot spreken we elkaar aan op het nakomen van de afspraken.

Deze visie op partnerschap is van toepassing op meerdere situaties, zoals de aanmelding van een leerling bij een school, de plaatsing van een leerling op een school of het opstellen van een ontwikkelingsperspectief van een leerling.

5.4.2 Visie op eigenaarschap van de leerling: samen met de leerling

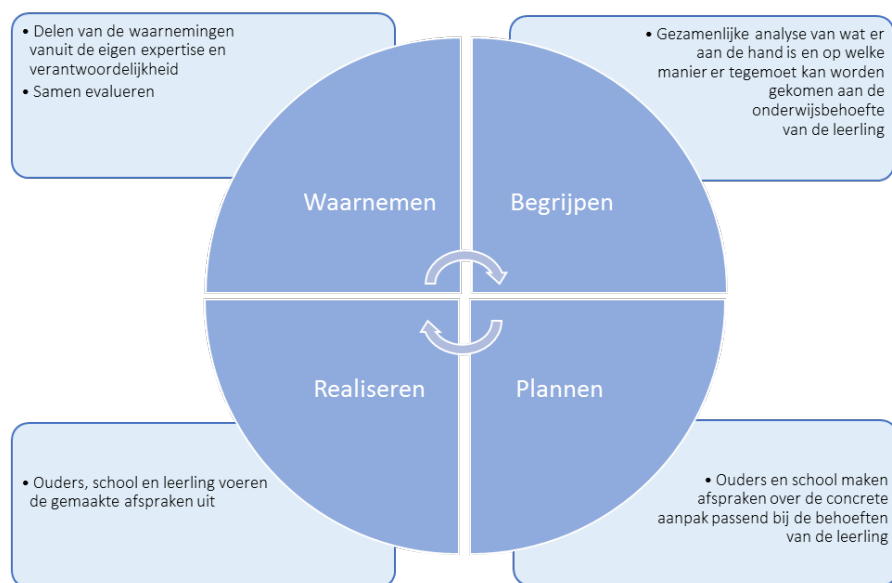
Leerlingen zijn medeverantwoordelijk voor hun eigen persoonlijke ontwikkeling en hun schoolprestaties. Bij beslissingen door de school over een aanpak en een onderwijsaanbod voor een leerling, wordt ook de leerling betrokken. De intrinsieke motivatie van leerlingen is een noodzakelijke voorwaarde voor ontwikkeling en onderwijssucces.

Alle activiteiten van de scholen en het samenwerkingsverband zijn gericht op het leren en ontwikkelen van leerlingen. Vanuit de visie 'samen met de leerling' worden leerlingen en hun ouders altijd uitgenodigd voor deelname aan een multidisciplinair overleg waarin doelen en afspraken voor het onderwijs aan henzelf worden gemaakt. Alleen samen met ouders en de leerling kan de school goede keuzes maken voor de persoonlijke ontwikkeling en de schoolprestaties.

5.4.3 Partnerschap binnen de cyclus van het handelingsgericht werken

Binnen ons samenwerkingsverband werken we planmatig samen met onze partners volgens de cyclus van handelingsgericht werken. Dit doen we vanuit een volwaardig partnerschap om adequaat tegemoet te komen aan de ondersteuningsvraag van leerlingen met een eventuele specifieke onderwijsbehoefte. Deze handelingsgerichte manier van werken onderscheidt zich in vier fases die elkaar cyclisch opvolgen. Het is wenselijk dat ook de leerling in deze cyclus als deelnemer wordt betrokken.

De methode van het handelingsgericht werken kenmerkt zich door een preventieve, cyclische aanpak van onderwijs- en ontwikkelingsproblemen door het vroegtijdig signaleren van problemen en door zo snel mogelijk adequaat handelen. Binnen het handelingsgericht werken staat de onderwijsbehoefte van de leerling centraal (wat heeft de leerling nodig?) in plaats van de diagnose (wat heeft de leerling?). Binnen het handelingsgericht werken zijn de positieve aspecten van groot belang. Het gaat hierbij niet alleen op de positieve aspecten van de leerling, maar ook die van de docent, de groep, de school en de ouders. Er is sprake van een constructieve samenwerking tussen de school, ouders en de leerling.

Waarnemen

Waarnemen: De school, de ouders en de leerlingen delen met elkaar wat ze waarnemen rondom de onderwijsproblemen van de leerling. Iedereen doet dat vanuit de eigen expertise en verantwoordelijkheid. Het is van groot belang dat iedereen alle beschikbare relevante informatie met elkaar deelt.

Evalueren

Na afloop van een periode van een bepaalde aanpak is het moment aangebroken om met elkaar te evalueren. In deze fase delen alle betrokkenen hun informatie over de opbrengsten met elkaar.

Begrijpen

Als alle informatie met elkaar gedeeld is, is het van belang een analyse te maken van de aard van de onderwijsproblemen van de leerling. Samen onderzoeken we wat er precies aan de hand is en op welke manier er het beste tegemoet kan worden gekomen aan de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling.

Plannen

In deze fase worden door de betrokkenen (school, ouders en leerling) afspraken gemaakt over de concrete activiteiten die in de komende periode worden ondernomen om tegemoet te komen aan de onderwijsbehoeften van de leerling. Het gaat hierbij om de aanpak binnen de school, maar het kan ook gaan om activiteiten die de ouders en/of de leerling gaan ondernemen. Daarbij worden ook afspraken gemaakt over het doel van de aanpak/activiteiten en de opbrengst die verwacht wordt. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de tijdsperiode waarin deze activiteiten gaan plaatsvinden. De aanpak en activiteiten moeten realistisch en uitvoerbaar zijn.

Realiseren

Alle partners voeren de gemaakte afspraken uit binnen afgesproken termijn. Er is onderling vertrouwen dat gemaakte afspraken worden nagekomen. Mocht er tussentijds een situatie ontstaan waarin een van de partners (ouders of school) gemaakte afspraken niet kan nakomen of van mening is dat gemaakte afspraken niet meer passend zijn bij de situatie rondom de leerling, dan worden de andere partners hiervan op de hoogte gesteld. In onderling overleg wordt dan besloten of de gemaakte afspraken inhoudelijk of qua tijdsbestek moeten worden herzien.

5.4.4 Informatieverstrekking aan ouders

Goede contacten tussen school en ouders werken door in de kwaliteit van een school en komen de leerprestaties en de maatschappelijke ontwikkeling van leerlingen ten goede. Het is belangrijk dat de ouders goed geïnformeerd worden over de ontwikkelingen op het gebied van de leerprestaties van hun kinderen maar ook over de ondersteuningsmogelijkheden van de school en de mogelijkheden binnen het samenwerkingsverband. Daarnaast is het samenwerkingsverband verantwoordelijk voor de informatieverstrekking aan ouders voor wat betreft het dekkende aanbod, de werkwijze en de procedures van het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband en de verschillende scholen hebben op hun website de informatie op elkaar afgestemd.

Informatieverstrekking vanuit de school

In het schoolondersteuningsprofiel kunnen ouders lezen wat de school aan specifieke ondersteuning kan bieden. Daarnaast wordt ook de inrichting van de ondersteuningsstructuur op school in dit document beschreven. Het schoolondersteuningsprofiel is vrij toegankelijk en kan via de schoolwebsite geraadpleegd worden. Ook verstrekt de school de ouders informatie over de werkwijze en procedures van het samenwerkingsverband.

Informatieverstrekking vanuit het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO

Het samenwerkingsverband beschrijft de beleidsmatige keuzes, de inrichting en de procedures rondom Passend Onderwijs in het ondersteuningsplan. Het ondersteuningsplan is via de website van het samenwerkingsverband beschikbaar voor alle ouders. Daarnaast is ook via www.swvzofriesland.nl alle relevante informatie te vinden. Ook kunnen ouders en leerlingen bij het informatiepunt van het samenwerkingsverband mondeling en/of schriftelijk vragen stellen over Passend Onderwijs en/of het samenwerkingsverband.

Als een leerling gebruikmaakt van de OPDC-voorziening, worden de ouders/verzorgers gedetailleerd op de hoogte gehouden over de ontwikkeling van hun kind (zie ook BIJLAGE B1).

Zorgvuldig omgaan met informatie en privacy

Informatie over leerlingen en ouders is privacygevoelig. Binnen het samenwerkingsverband werken we vanuit vertrouwen binnen een volwaardig partnerschap samen. Dat betekent dat de scholen en het samenwerkingsverband conform de actuele privacyregeling met informatie omgaan zoals die door ouders wordt gedeeld. Dit geldt ook voor de manier waarop het OPDC en de scholen van het samenwerkingsverband samenwerken en informatie delen.

De formele positie van ouders

Ouders hebben binnen de wet- en regelgeving een formele positie voor wat betreft inspraak in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband, inspraak in het schoolondersteuningsprofiel van de school en inspraak in het ontwikkelingsperspectiefplan van hun kind(eren).

Het ondersteuningsplan en de ondersteuningsplanraad

Ouders hebben via de ondersteuningsplanraad (OPR) inspraak als het gaat om het ondersteuningsplan. De OPR is een bovenbestuurlijk medezeggenschapsorgaan met instemmingsbevoegdheid t.a.v. het ondersteuningsplan. Per schoolbestuur vaardigen de medezeggenschapsraden een persoon af in de OPR. De OPR bestaat voor de helft uit leerkrachten en voor de helft uit ouders/leerlingen.

Het schoolondersteuningsprofiel en de medezeggenschapsraad

Elke school beschikt over een schoolondersteuningsprofiel dat minimaal een keer per vier jaar wordt opgesteld, waarbij is aangegeven wat de ouders van de school mogen verwachten als het gaat om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het profiel beschrijft in ieder geval de beschikbare extra ondersteuning binnen school. Ouders hebben adviesrecht bij het opstellen van het schoolondersteuningsprofiel via de medezeggenschapsraad van de school.

Het ontwikkelingsperspectiefplan en de ouder

Het bevoegd gezag stelt het ontwikkelingsperspectief vast, nadat het hierover op overeenstemming gericht overleg met de ouders heeft gevoerd. In de wet is het geregeld dat het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief pas kan worden vastgesteld nadat overeenstemming met de ouders is bereikt. De school evalueert het ontwikkelingsperspectief jaarlijks met de ouders en stelt het zo nodig bij.

Bezwaar- en beroepsmogelijkheden

Scholen informeren de ouders altijd over de mogelijkheden voor bezwaar en beroep wanneer de ouders niet instemmen met het ontwikkelingsperspectief of een beslissing over toelating of verwijdering. Het ministerie heeft onderwijs(zorg)consulenten aangesteld die kunnen bemiddelen tussen ouders en de school. Dit zijn onafhankelijke deskundigen waar kosteloos een beroep op gedaan kan worden als er een conflict is over schoolplaatsing, verwijdering of het ontwikkelingsperspectief. Het gaat hierbij om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Indien de bemiddeling van een onderwijsconsulent geen uitkomst biedt, kunnen ouders de landelijke geschillencommissie inschakelen. Er is een landelijke geschillencommissie ingesteld (Geschillencommissie Passend Onderwijs) voor geschillen over toelating, verwijdering of het ontwikkelingsperspectief. Deze commissie doet bij een geschil binnen 10 weken uitspraak aan het bevoegd gezag van de school. Uiteraard kunnen ouders bij een conflict over toelating en verwijdering ook bezwaar maken bij de school, de Commissie Gelijke Behandeling inschakelen en beroep aantekenen bij de rechter. Ook kunnen ouders bezwaar maken tegen besluiten van het samenwerkingsverband over de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen vso en PrO en aanwijzingen LWOO. Het samenwerkingsverband is hiervoor aangesloten bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen.

Hoofdstuk 6 Kwaliteitszorg en verantwoording

6.1 Inleiding

De kwaliteit van onderwijs is een wettelijke opdracht van de afzonderlijke schoolbesturen. Elk schoolbestuur zorgt op haar eigen schoollocaties(s) voor een sluitende, systematische ondersteuningsstructuur waar docenten, leerlingen en ouders een beroep op kunnen doen. Ondersteuning aan leerlingen vindt planmatig plaats op basis van de cyclus van het handelingsgericht werken. Het samenwerkingsverband heeft daarin een ondersteunende, verbindende en faciliterende rol. Het samenwerkingsverband gaat er voor om voor zoveel mogelijk leerlingen een passend onderwijsaanbod thuisnabij te organiseren. Soms is het noodzakelijk om een passend aanbod te kunnen bieden, een onderwijsvoorziening bovenlokaal te benutten binnen het samenwerkingsverband of zelfs buiten het samenwerkingsverband in samenwerking met externe partners. Het uitgangspunt binnen het samenwerkingsverband is dat als onderwijsprofessionals en ouders vanuit een gelijkwaardig partnerschap samenwerken dit de kans vergroot dat kinderen zich optimaal ontwikkelen en ontplooien. Goede contacten tussen school, ouders en leerlingen werken door in de kwaliteit van een school en komen de leerprestaties en de maatschappelijke ontwikkelingen van leerlingen ten goede.

Om de doelstellingen en ambities van het samenwerkingsverband te kunnen behalen, heeft het samenwerkingsverband een kwaliteitszorgsysteem ontwikkeld. Dit hoofdstuk beschrijft de manier waarop het samenwerkingsverband dit systeem heeft ingericht. Onder kwaliteitszorg verstaan we:

Het samenwerkingsverband heeft zorg voor kwaliteit door systematische zelfevaluatie, planmatige kwaliteitsverbetering, tweejaarlijkse verantwoording van gerealiseerde kwaliteit en waarborging van gerealiseerde verbeteringen.

Het samenwerkingsverband heeft de kwaliteitszorg uitgewerkt conform de cyclus van handelingsgericht werken (HGW; waarnemen, begrijpen, plannen, realiseren). De bedoeling van het kwaliteitsmanagementsysteem is dat het de werkwijze van het samenwerkingsverband op een systematische en cyclische manier verbetert door middel van zelfevaluatie en monitoring.

De kwaliteitszorg gaat dus over alle activiteiten die het samenwerkingsverband onderneemt om de kwaliteit van haar functioneren te verbeteren. De uitwerking van de doelen vanuit het beleidsplan (strategisch) staat in het ondersteuningsplan (tactisch) en in afzonderlijke jaarplannen (operationeel); waarbij telkens de vragen worden gesteld:

- Wat is er aan de hand?
- Wat is ons doel?
- Wat levert dat op?
- Wat is daarvan het effect?

Middels deze systematiek maakt het samenwerkingsverband aan de hand van doelstellingen inzichtelijk aan welke activiteiten wordt gewerkt. Basis voor deze activiteiten vormen de volgende documenten:

- Onderzoekskader voor het toezicht op het voortgezet onderwijs / waarderingskader samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs
- Strategisch beleidsplan
- Ondersteuningsplan
- Jaarplannen

6.2 Stand van zaken

In de afgelopen planperiode hebben we gewerkt aan het concreter beschrijven van de doelen in het ondersteuningsplan en de monitoring daarvan. We hebben daarin stappen gezet. Een belangrijk aandachtspunt is de meetbaarheid van de doelen. Informatie hiervoor moet veelal bij de scholen wegkomen en is niet altijd bekend op het niveau van het samenwerkingsverband. Hierdoor kunnen we nog onvoldoende aantonen dat we

onze doelen ook daadwerkelijk hebben behaald. Dit maakt sturing op de doelen lastig. In de evaluatie van het kwaliteitsbeleid wordt dit verder meegenomen. Een tweede punt dat in de evaluatie van het kwaliteitsbeleid zal worden meegenomen is de periodieke evaluatie van bestaand beleid en de daaruit voortvloeiende procedures. Dit hangt samen met de verbeteraanpak Passend Onderwijs, waarin wordt opgeroepen tot het verminderen van de administratieve lasten. In dat kader zullen we in de komende planperiode inzetten op een 'operatie regels ruimen' en daarnaast de periodieke evaluatie van bestaand beleid opnemen in onze kwaliteitscyclus. Op deze manier houden we een vinger aan de pols of we nog steeds de goede dingen doen en of we deze dingen goed doen.

De scholen werken planmatig aan de uitvoering en versterking van de (basis)ondersteuning en de doelmatige en rechtmatige inzet van de schoolbudgetten die het samenwerkingsverband beschikbaar stelt voor de lichte en zware ondersteuning en de doelstellingen die zijn geformuleerd in het ondersteuningsplan. Hierover leggen de schoolbesturen verantwoording af aan het samenwerkingsverband. Daarvoor wordt gebruik gemaakt van een format dat beschikbaar wordt gesteld door het samenwerkingsverband. We werken nu enkele jaren met deze systematiek. Uit de evaluatie hiervan blijkt dat de scholen het lastig vinden en dat de werkwijze tijdsintensief is. In de verantwoordingen zien we voornamelijk de uitvoering van de ondersteuning terug, terwijl het werken aan de doelstellingen uit het ondersteuningsplan en de verdere versterking van de ondersteuning veel minder aan bod komen. In de komende planperiode zal de systematiek voor de verantwoording verder worden doorontwikkeld. Dit sluit ook aan op de maatregelen in de 'Verbeteraanpak Passend Onderwijs' ten aanzien van het beter benutten van het ondersteuningsplan en de versterking van de onderlinge dialoog daarover.

In de afgelopen planperiode is gestart met het opzetten van een systematiek voor kwaliteitsaudits op bestuursniveau. We vinden het belangrijk dat schoolbesturen onderling van en met elkaar leren en wil daarom onderlinge collegiale consultatie inrichten door middel van kwaliteitsaudits. Zo willen we de kwaliteitsontwikkeling binnen de scholen van het samenwerkingsverband stimuleren. Dit is, mede door de uitbraak van de coronapandemie, niet tot zijn recht gekomen. In de komende planperiode zullen we dit verder doorzetten.

In de planperiode die voor ons ligt staan daarom de volgende doelen centraal:

1. De verantwoording van schoolbesturen aan het samenwerkingsverband is zo ingericht dat duidelijk wordt hoe gewerkt wordt aan de uitvoering en versterking van de (basis)ondersteuning en de doelen van het samenwerkingsverband. Op deze manier kan het samenwerkingsverband toezicht houden op de doelmatige en rechtmatige besteding van de schoolbudgetten.
2. Het samenwerkingsverband kent een systematiek van kwaliteitsaudits ten aanzien van Passend Onderwijs en werkt daarnaar, zodat besturen met en van elkaar leren en de kwaliteit van de uitvoering van Passend Onderwijs toe neemt.

6.3 Doelen voor de komende vier jaar

6.3.1 Verantwoording Schoolbesturen	
Thema	Kwaliteitszorg en verantwoording
Doel	De verantwoording van schoolbesturen aan het samenwerkingsverband is zo ingericht dat duidelijk wordt hoe gewerkt wordt aan de uitvoering en versterking van de (basis)ondersteuning en de doelen van het samenwerkingsverband. Op deze manier kan het samenwerkingsverband toezicht houden op de doelmatige en rechtmatige besteding van de schoolbudgetten.
Wat levert het op?	Doorontwikkelde systematiek voor de financiële verantwoording
Wat is het effect?	Toezicht op doelmatige en rechtmatige besteding van middelen Toezicht op de inzet van middelen ten aanzien van de doelen uit het ondersteuningsplan

6.3.2 Kwaliteitsaudits	
Thema	Kwaliteitszorg en verantwoording
Doel	Het samenwerkingsverband kent een systematiek van kwaliteitsaudits ten aanzien van Passend Onderwijs en werkt daarnaar, zodat besturen met en van elkaar leren en de kwaliteit van de uitvoering van Passend Onderwijs toe neemt
Wat levert het op?	Een werkwijze voor kwaliteitsaudits ten aanzien van Passend Onderwijs
Wat is het effect?	Schoolbesturen hebben zicht op hun sterke punten en ontwikkelpunten ten aanzien van Passend Onderwijs en adresseren deze waardoor scholen in staat leerlingen binnen hun eigen schoollocatie kwalitatief beter passend onderwijs te bieden.

6.4 Bestaand beleid

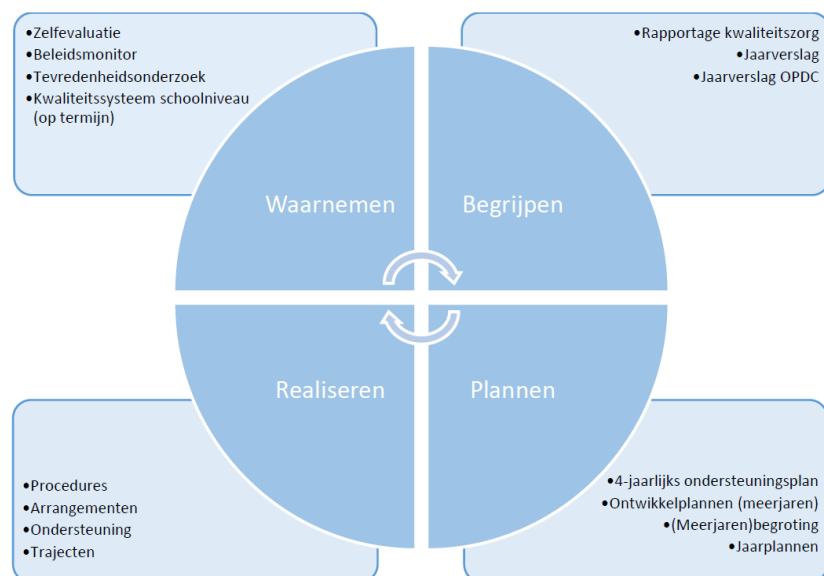
6.4.1 Het kwaliteitsbeleid

Het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband is vormgegeven aan de hand van doelstellingen die afkomstig zijn uit normering van het wettelijke waarderingskader van de Inspectie van het Onderwijs en de eigen ambities van het samenwerkingsverband. De kwaliteitsgebieden uit het waarderingskader voor samenwerkingsverbanden die centraal staan zijn: Realisatie Passend Onderwijs (RPO) en Besturing, Kwaliteitszorg en Ambitie (BKA). Daarnaast staan de eigen ambities van het samenwerkingsverband centraal die afkomstig zijn uit het strategisch beleidsplan, het ondersteuningsplan (uitwerking op tactisch beleidsniveau) en de afzonderlijke jaarplannen (uitwerking op operationeel beleidsniveau). De doelstellingen zijn geformuleerd en gerangschikt in analogie met het waarderingskader samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs (2021).

Aan de hand van deze kwaliteitsgebieden en standaarden wordt één keer per jaar (cyclus schooljaar) een rapportage kwaliteitszorg opgesteld om de voortgang in kaart te brengen en te onderzoeken of de doelen zijn behaald. Dit hangt samen met de beoordeling op de indicatoren die te vinden zijn in de matrix in de bijlage van het ondersteuningsplan (bijlage B8). De resultaten uit de rapportage kwaliteitszorg worden verwerkt in het jaarverslag.

Binnen ons samenwerkingsverband werken we planmatig aan kwaliteitszorg volgens de cyclus van handelingsgericht werken (HGW). Deze handelingsgerichte manier van werken onderscheidt zich in vier fases die elkaar cyclisch volgen.

Het samenwerkingsverband heeft haar HGW-cyclus als volgt ingericht:

De instrumenten

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft een systeem van kwaliteitszorg ontwikkeld met instrumenten waarmee het de kwaliteit van de uitvoering van taken en verantwoordelijkheden op het niveau van het samenwerkingsverband kan meten. Het samenwerkingsverband zet die instrumenten in om informatie te verzamelen over de kwaliteit van de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband. Het betreft de volgende instrumenten:

Beleidsmonitor

Het samenwerkingsverband monitort de inhoudelijke resultaten, deze inhoudelijke gegevensverzameling vindt doorlopend plaats en wordt tweejaarlijks geanalyseerd. Het doel van de beleidsmonitor is dat er kwantitatieve gegevens (cijfers) worden verzameld - binnen het samenwerkingsverband en binnen de scholen - die van belang zijn voor het beleid van het samenwerkingsverband.

Zelfevaluatie

Een keer per twee jaar wordt de zelfevaluatie uitgevoerd. De zelfevaluatie richt zich op de aspecten uit het waarderingskader voor samenwerkingsverbanden van de Inspectie van het Onderwijs en de door het samenwerkingsverband zelf geformuleerde doelstellingen. Het doel is om door middel van zelfevaluatie te beoordelen of het samenwerkingsverband haar doelstellingen realiseert.

Tevredenheidsonderzoek

Het samenwerkingsverband onderzoekt een keer per twee jaar de mate van tevredenheid van de gemeenten en scholen over de werking van het beleid van het samenwerkingsverband in de praktijk door middel van gestandaardiseerde vragenlijsten. Ook evalueert het samenwerkingsverband doorlopend door middel van een tevredenheidsonderzoek de tevredenheid van ouders en leerlingen op het OPDC en de afhandeling van eventuele klachten.

De rapportage kwaliteitszorg

De opbrengsten uit de inzet van de instrumenten worden bijeengebracht in een jaarlijkse rapportage kwaliteitszorg. Omdat de instrumenten tevredenheidsonderzoek en zelfevaluatie een keer per twee jaar worden afgenomen zullen in de jaarlijkse rapportage kwaliteitszorg het ene jaar de resultaten en analyses van de uitgevoerde metingen worden opgenomen en het andere jaar de voortgang met betrekking tot de uit te voeren interventies naar aanleiding van de analyse van de metingen. Jaarlijks worden de cijfers vanuit de beleidsmonitor opgenomen in de rapportage kwaliteitszorg. De rapportage kwaliteitszorg wordt gebruikt om het beleid indien nodig bij te stellen en ze levert de input voor de strategische meerjarendoelen in het ondersteuningsplan. De rapportage kwaliteitszorg en het jaarverslag (kalenderjaar) samen bieden input voor de jaarplannen.

De planning

Tweejaarlijkse kwaliteitscyclus	Schooljaar 1												Schooljaar 2											
	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
Beleidsmonitor -doorlopende gegevensverzameling (duo, cbs, dashboard, samenwerkingsverband, scholen) -rapportage	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Tevredenheidsonderzoek (1x per 2 jaar) -ouders -gemeenten -scholen								x	x															
Tevredenheidsonderzoek (doorlopend) -ouders (oud)leerlingen OPDC -(oud)leerlingen OPDC -klachten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Zelfevaluatie (1x per 2 jaar)								x	x															
Rapportage kwaliteitszorg - Rapportage resultaten metingen en analyses - Voortgangsrapportage					x												x							

6.4.2 Verantwoording

Het volledige beleid verantwoording schoolbesturen is opgenomen in bijlage A10 van het ondersteuningsplan. Bij het verantwoordingsbeleid wordt het volgende kader gehanteerd:

- Elk schoolbestuur heeft een eigenstandige verantwoordelijkheid in het bijdragen aan de geformuleerde doelstellingen van ons samenwerkingsverband.
- Elk schoolbestuur werkt hier planmatig aan en is in staat om hierover verantwoording af te leggen aan het samenwerkingsverband.
- Het samenwerkingsverband stelt aan de schoolbesturen schoolbudgetten lichte en zware ondersteuning ter beschikking om hun bijdragen aan de doelstellingen van ons samenwerkingsverband te kunnen realiseren.
- Daarnaast ontvangen schoolbesturen incidenteel aanvullende schoolbudgetten.
- Schoolbudgetten Passend Onderwijs dienen planmatig en overeenkomstig de 'bedoeling' van de budgetten te worden ingezet.
- We willen voorkomen dat er dubbele verantwoording plaatsvindt en sluiten zoveel mogelijk aan bij bestaande systemen. Over budgetten die schoolbesturen direct vanuit DUO ontvangen hoeft geen verantwoording te worden afgelegd naar het samenwerkingsverband (vso/LWOO/Pro).
- We zijn een samenwerkingsverband waarbinnen we van en met elkaar willen leren van de manier waarop alle afzonderlijke schoolbesturen Passend Onderwijs binnen de eigen organisatie vormgeven.

Binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO wordt het volgende van de afzonderlijke schoolbesturen verwacht:

- Het niveau van de basisondersteuningsvoorzieningen is van voldoende niveau en dit is door de inspectie als voldoende beoordeeld.
- Schoolbesturen zetten het ontvangen schoolbudget lichte ondersteuning planmatig in voor de uitvoering en versterking van deze basisondersteuning binnen de eigen organisatie.
- De kwaliteit van de extra ondersteuning is van voldoende niveau en dit is door de inspectie als voldoende beoordeeld.
- Schoolbesturen zetten het ontvangen schoolbudget zware ondersteuning planmatig in voor de uitvoering en versterking van basisondersteuning (Meedoen) en de extra ondersteuning (Meerdoen).
- De extra ondersteuning is beschreven in het SOP en zichtbaar binnen de dagelijkse onderwijspraktijk binnen de school. Leerlingen die behoefte hebben aan de extra ondersteuning die beschikbaar is binnen de school, ontvangen deze ook daadwerkelijk.
- Als een schoolbestuur niet in staat is de extra ondersteuning te bieden die een leerling nodig heeft, zorgt dit schoolbestuur vanuit haar zorgplicht voor een andere passende onderwijsplek.
- De afzonderlijke schoolbesturen werken planmatig aan het realiseren van de doelstellingen zoals geformuleerd in het ondersteuningsplan.
- Schoolbesturen zijn bereid om met en van elkaar te leren door middel van collegiale visitatie.
- Schoolbesturen zijn bereid om met elkaar de professionele dialoog aan te gaan over de doelmatigheid en rechtmatigheid van de inzet van de schoolbudgetten Passend Onderwijs.

De systematiek

a. Schriftelijke verantwoording vooraf door de afzonderlijke schoolbesturen:

- Kwaliteit van de basisondersteuning door middel van bijlage 1 van het SOP. Bijlage 1 betreft een overzicht van het niveau van de basisondersteuning die op elke school binnen het samenwerkingsverband aanwezig dient te zijn.
- De inrichting van de extra ondersteuning door middel van het SOP. In het SOP beschrijft de school het aanbod dat binnen de school beschikbaar is op het niveau van de extra ondersteuning.
- Planmatig werken aan de uitvoering en versterking van de basisondersteuning en de doelmatige/rechtmatige inzet van het schoolbudget lichte ondersteuning dat beschikbaar wordt gesteld door het samenwerkingsverband. Het schoolbestuur werkt hierbij ook gericht aan de doelstellingen die zijn geformuleerd binnen het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (conform hoofdstuk 6 doelstelling 2 uit het ondersteuningsplan). Hiervoor wordt een format door het

samenwerkingsverband ter beschikking gesteld waarbij de school voorafgaand aan een kalenderjaar het volgende aangeeft: doelen/beoogde resultaten/geplande activiteiten inclusief de inzet van de middelen. Aan het einde van het schooljaar vindt binnen hetzelfde format de evaluatie plaats: monitoring van het proces en de resultaten.

- Planmatig werken aan de uitvoering en versterking van de extra ondersteuning en de doelmatige/rechtmatige inzet van het schoolbudget zware ondersteuning dat beschikbaar wordt gesteld door het samenwerkingsverband. Het schoolbestuur werkt hierbij ook gericht aan de doelstellingen die zijn geformuleerd binnen het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (conform hoofdstuk 6 doelstelling 2 uit het ondersteuningsplan). Hiervoor wordt een format door het samenwerkingsverband ter beschikking gesteld waarbij de school voorafgaand aan een kalenderjaar het volgende aangeeft: doelen/beoogde resultaten/geplande activiteiten inclusief de inzet van de middelen. Aan het einde van het schooljaar vindt binnen hetzelfde format de evaluatie plaats: monitoring van het proces en de resultaten.

Objectieve toetsing

De objectieve toetsing wordt grotendeels uitgevoerd door de onderwijsinspectie en de accountant van de schoolbesturen. Mochten er bijzonderheden zijn, dan wordt dit gemeld bij het bestuur van het samenwerkingsverband.

Hoofdstuk 7 Inrichting, organisatie en communicatie

7.1 Inleiding

Het samenwerkingsverband is een complexe netwerkorganisatie met veel deelnemers, betrokkenen en belanghebbenden. Het is daarom van belang een efficiënte inrichting te realiseren die rekening houdt met de complexiteit van de organisatie, die betrokkenheid mogelijk maakt en geen onevenredige vergader- en overleglast creëert. Ten aanzien van de medezeggenschap werkt het samenwerkingsverband binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden.

7.2 Stand van zaken

We merken dat de plannen die op bestuursniveau in het bestuurlijk overleg worden gemaakt en vastgesteld en op het niveau van locatieleiders in het scholenoverleg worden besproken, onvoldoende bekend zijn bij het middenmanagement van de schoollocaties. Dit geldt ook voor de kennis van wet- en regelgeving ten aanzien van Passend Onderwijs in het algemeen. Dit heeft gevolgen voor de uitvoering van het beleid en de plannen van het samenwerkingsverband, maar ook voor het gevoel van betrokkenheid van docenten bij de gesprekken en de planvorming ten aanzien van Passend Onderwijs. Een ander gevolg is dat ondersteuningscoördinatoren zich niet altijd gesteund voelen in de uitvoering van Passend Onderwijs, doordat er volgens hen onvoldoende gestuurd wordt op de uitvoering van beleid. We zullen daarom binnen onze organisatiestructuur zoeken naar een manier waarop we ook deze managementlaag kunnen bereiken en informeren ten aanzien van Passend Onderwijs, zodat in de uitvoering van Passend Onderwijs de neuzen dezelfde kant op staan en gewerkt wordt vanuit de gestelde kaders.

In de komende periode staat daarom het volgende doel centraal:

1. Het middenmanagement van de scholen (teamleiders ed.) is op de hoogte van wet- en regelgeving ten aanzien van Passend Onderwijs en het beleid van het samenwerkingsverband daarin, zodat zij docenten en zorgprofessionals kunnen ondersteunen in de uitvoering daarvan.

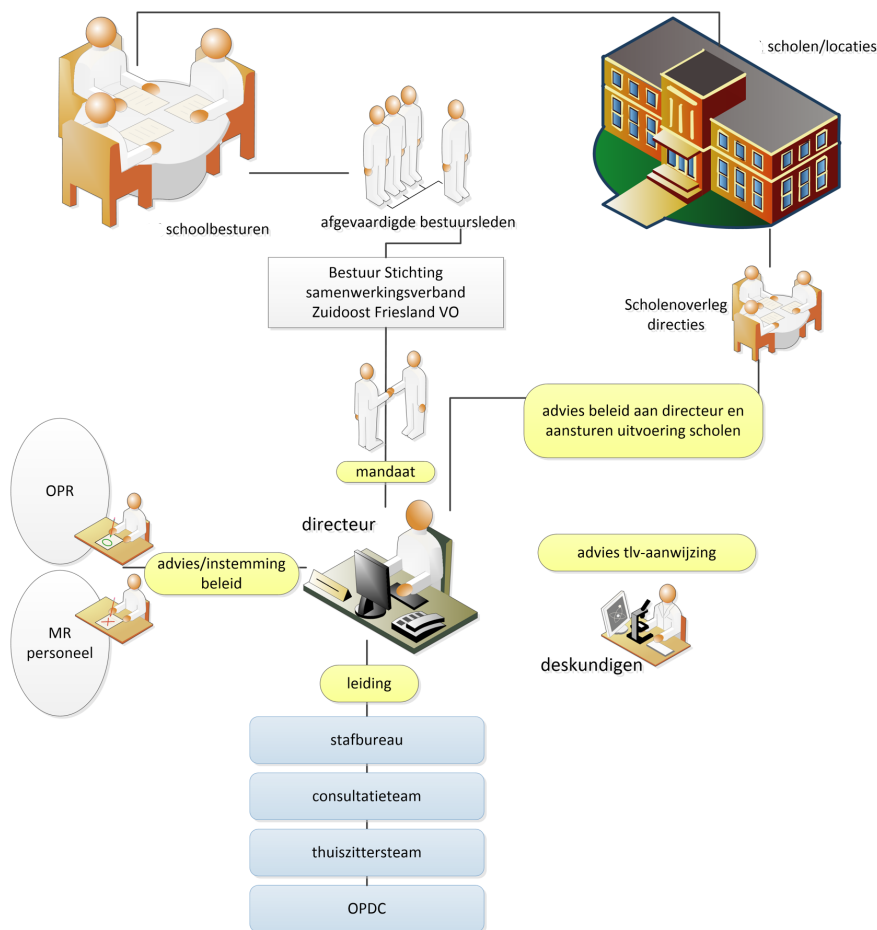
7.3 Doelen voor de komende vier jaar

7.3.1 Kennis middenmanagement schoollocaties ten aanzien van Passend Onderwijs	
Thema	Inrichting, organisatie en communicatie
Doel	Het middenmanagement van de scholen (teamleiders ed.) is op de hoogte van wet- en regelgeving ten aanzien van Passend Onderwijs en het beleid van het samenwerkingsverband daarin, zodat zij docenten en zorgprofessionals kunnen ondersteunen in de uitvoering daarvan.
Wat levert het op?	Werkwijze om middenmanagement te informeren ten aanzien van Passend Onderwijs
Wat is het effect?	Middenmanagement is op de hoogte van wet- en regelgeving ten aanzien van Passend Onderwijs en werkt hiernaar Zorgprofessionals voelen zich ondersteund door het middenmanagement bij de uitvoering van Passend Onderwijs Docenten voelen zich ondersteund door het middenmanagement bij de uitvoering van Passend Onderwijs

7.4 Bestaand beleid

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO heeft een organisatie ingericht die gekenmerkt wordt door:

- gezamenlijke verantwoordelijkheid voor alle leerlingen binnen het samenwerkingsverband, waarbij institutionele belangen deze gezamenlijke verantwoordelijkheid niet in de weg staan;
- overlegstructuren als middel voor het bereiken van de opdracht van het samenwerkingsverband;
- bijdrage van alle deelnemers aan de organisatie van het samenwerkingsverband vanuit het uitgangspunt 'versterken door samenwerken';
- professionele aanspreekcultuur waarin partners waar nodig verantwoording aan elkaar afleggen en elkaar zo nodig aanspreken op professioneel handelen;
- betaalbare, transparante organisatiestructuur met als uitgangspunt: lokaal waar het kan, bovenlokaal waar nodig;
- helder, transparant communicatiebeleid.

Organogram Stichting Samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland Voortgezet Onderwijs.

Het bestuur

Het bestuur bestaat uit evenveel leden als er aangesloten schoolbesturen zijn. De bestuursleden worden voorgedragen door de aangesloten schoolbesturen en het bestuur is gehouden deze overdracht over te nemen. Met ingang van het kalenderjaar 2020 is er een onafhankelijk voorzitter aangesteld. Het bestuur kiest uit haar midden een statutair voorzitter/vicevoorzitter, een secretaris en een penningmeester. Daarnaast stelt het bestuur uit zijn midden een financiële- en een werkgeverscommissie in. De werkgeverscommissie bestaat uit de onafhankelijk voorzitter en de statutair voorzitter van het bestuur. De bevoegdheden van deze commissies zijn vastgelegd in het bestuursreglement.

Het toezichthoudend bestuur van het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO streeft naar consensus in de besluitvorming. Daarom is in de statuten opgenomen dat consensus uitgangspunt is bij de besluitvorming. Als er geen consensus dan is een meerderheidsbesluit voldoende. Hiervoor wordt gewerkt met een dubbelsysteem: er is een meerderheid van de in de vergadering vertegenwoordigde besturen nodig én een meerderheid van het aantal leerlingen dat door de aanwezige of vertegenwoordigde bestuursleden wordt gerepresenteerd.

De directie

Het bestuur heeft een directeur benoemd die verantwoordelijk is voor de dagelijkse gang van zaken binnen het samenwerkingsverband en is belast met de voorbereiding en uitvoering van het beleid en de activiteiten van het samenwerkingsverband. De bevoegdheden van de directeur zijn vastgelegd in het managementstatuut.

Governance

Artikel 7 lid 5 van de statuten bepaalt dat het bestuur optreedt als intern toezichthouder bij alle aangelegenheden van het samenwerkingsverband waarvoor de directeur van het samenwerkingsverband dan wel de individuele schoolbesturen verantwoordelijkheid dragen.

Hoewel het bestuur formeel de bestuursbevoegdheden uitoefent heeft het bestuur de bestuursbevoegdheden zoveel mogelijk gemandateerd aan de directeur en beperkt het zich tot een toezichthoudende bestuursrol. Het bestuur oefent als intern toezichthouder de toezichthoudende bevoegdheden uit zoals die geformuleerd zijn in de statuten, waaronder de vaststelling van de strategische doelstellingen, het ondersteuningsplan, de begroting, de jaarrekening, het toezichtkader en de benoeming van de accountant.

Het samenwerkingsverband vervult een maatschappelijke opdracht: het realiseren van een dekkend aanbod aan ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen in de regio, zodanig dat elke leerling die extra ondersteuning nodig heeft die ook ontvangt op een plek die past bij de ondersteuningsbehoefte van de leerling.

De interne toezichthouder heeft als belangrijke taak erop toe te zien dat het samenwerkingsverband doet waarvoor het is opgericht, namelijk het vervullen van deze maatschappelijke taak. De toezichthouder heeft daarbij een open oog en oor voor de behoeften van de samenleving en de externe omgeving; dit betekent onder meer dat het samenwerkingsverband zorgdraagt voor een actieve dialoog met belanghebbenden (o.a. ouders, gemeenten, vervolgonderwijs, ketenpartners) en ook aan de samenleving verantwoording aflegt inzake de invulling van deze maatschappelijke taak.

Als intern toezichthouder staat het algemeen belang van het samenwerkingsverband voorop bij het bestuur en wordt als zodanig afstand gedaan van 'de schoolbestuurlijke pet'. Bestuurders van het samenwerkingsverband zijn aanspreekbaar op het realiseren van de beoogde resultaten in het toezichtkader, het ondersteuningsplan en de jaarplannen. Schoolbestuurlijke aangelegenheden komen aan de orde in het overleg tussen directeur en het scholenoverleg en niet in de toezichthoudersvergadering van het bestuur.

Om dit goed vorm te geven heeft het toezichthoudend bestuur een toezichtkader vastgesteld waarin de werkwijze alsook de gedragscode hieromtrent zijn vastgelegd. Elke bestuurder heeft zich geconformeerd aan dit toezichtkader en er is sprake van een professionele aanspreekcultuur binnen het bestuur als het gaat om de naleving van het toezichtkader. Daarnaast is er per 1 januari 2020 een onafhankelijk voorzitter benoemd in het bestuur.

Alle overige bestuursbevoegdheden zijn gemandateerd aan de directeur in het managementstatuut. In het managementstatuut is beschreven welke bevoegdheden het bestuur zelf uitoefent en welke bevoegdheden het mandateert aan de directeur, waarbij alle uitvoerende bestuursbevoegdheden tot het mandaat worden gerekend. Het bestuur houdt toezicht op het functioneren van de directeur en benoemt, schorst en ontslaat de directeur.

De directeur legt aan het bestuur verantwoording af over het gevoerde beleid en rapporteert daarin ook over de samenwerking tussen de scholen in het scholenoverleg. Deze gang van zaken bevordert dat de agenda van het bestuur zuiver wordt gehouden en dat het zich kan concentreren op realisatie van de maatschappelijke opdracht van het samenwerkingsverband. De directeur is niet alleen verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid van het samenwerkingsverband. De schoolbesturen hebben daarin ook een belangrijke taak. Zij leggen daarom verantwoording af over de wijze waarop op schoolniveau uitvoering is gegeven aan het ondersteuningsplan en de daarmee bereikte resultaten.

Medezeggenschap

De inrichting van de medezeggenschap binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO is vastgelegd in het medezeggenschapsstatuut. Er zijn twee organen voor medezeggenschap:

1 De Ondersteuningsplanraad (OPR)

De OPR bestaat uit ouders en personeelsleden die zijn afgevaardigd door de medezeggenschapsraden van de aangesloten schoolbesturen. De OPR denkt mee over het beleid van het samenwerkingsverband en heeft onder meer instemmingsrecht over de vaststelling en wijzigingen van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Het reglement van de OPR is vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband.

2 De Medezeggenschapraad personeel (MRp)

De MRp bestaat uit personeelsleden die in dienst zijn bij het samenwerkingsverband of langdurig worden ingehuurd om werkzaamheden te verrichten voor het samenwerkingsverband. De MRp heeft bevoegdheden als het gaat om het personeelsbeleid van het samenwerkingsverband. De MRp heeft een reglement dat is vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband.

Het scholenoverleg

De uitvoering van de wet Passend Onderwijs vindt plaats op de werkvloer van de aangesloten scholen. Daarom is het van groot belang dat er steeds met de betrokken scholen wordt bekeken of het afgesproken beleid oplevert wat we voor ogen hebben, of er bijstellingen nodig zijn of dat er nieuw beleid ontwikkeld moet worden. Daarom is er een scholenoverleg ingericht. Het scholenoverleg wordt gevormd door locatiedirecteuren van de verschillende scholen binnen het samenwerkingsverband. Voor scholen waarvan het bestuurslid tevens locatiedirecteur is, zal de adjunct-directeur deelnemen aan het scholenoverleg (bestuursleden kunnen niet ook in het scholenoverleg zitten en andersom). Het scholenoverleg komt zes keer per jaar bijeen en wordt voorgezeten door een technisch voorzitter. Conform de statuten van het samenwerkingsverband heeft het scholenoverleg concreet tot taak;

- te adviseren over het te voeren beleid en de uitvoering van het beleid in het ondersteuningsplan en de begroting;
- te fungeren als platform voor informatie-uitwisseling en afstemming van gezamenlijk schoolbeleid;
- het periodiek bespreken van de voortgang van de uitvoering van het ondersteuningsplan;
- het op uitvoeringsniveau mede vorm geven aan de uitvoering van het ondersteuningsplan; en
- het verschaffen van informatie aan de directeur ten behoeve van het opstellen van managementrapportages over de voortgang en uitvoering van het ondersteuningsplan en de gang van zaken binnen het samenwerkingsverband.

Expertisenetwerken

Om de deskundigheid binnen de scholen te versterken en uitwisseling van good practice te bevorderen richt het samenwerkingsverband expertisenetwerken in. Dit betreft in ieder geval een centraal expertisenetwerk voor alle ondersteuningscoördinatoren dat vijf keer per jaar bij elkaar komt. Daarnaast is er een expertisenetwerk rondom het thema havo/vwo-leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Verder kunnen, vraaggestuurd, andere expertisenetwerken worden ingericht.

Het team van het samenwerkingsverband

Het team van het samenwerkingsverband bestaat uit personeelsleden die in dienst zijn van het samenwerkingsverband en uit personeelsleden die (flexibel) worden ingehuurd voor (tijdelijke) specialistische werkzaamheden. Het gaat hierbij enerzijds om functies die primair ten dienste staan van de organisatie van het samenwerkingsverband (directie, beleidsmedewerkers, secretariaat, toewijzingscommissie). Anderzijds gaat het om functies die zich primair richten op de directe ondersteuning van de scholen of leerlingen (thuiszittersteam, consultatieteam, OPDC-team). Diensten met betrekking tot ICT en de personele en financiële administratie worden extern ingehuurd.

Samenwerken met anderen

Naast de interne overleggen neemt het samenwerkingsverband als organisatie ook deel aan een aantal externe overleggen:

- ledenvergaderingen van de *coöperatieve vereniging 'Overgang PO-VO'* (de Plaatsingswijzer);
- de beleidsREJA: het ambtelijk overleg tussen de acht gemeenten, het mbo en de twee samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs in de regio;
- de bestuurlijke REJA waar onder meer het OOGO over het ondersteuningsplan wordt gevoerd en het OOGO over de jeugdplannen van de gemeenten;
- de regionale VSV-regiegroep.

Klachten en bezwaren

Een klacht betekent dat er iets is misgegaan in de communicatie of de dienstverlening door een personeelslid van het samenwerkingsverband. Daarvoor is een klachtenregeling beschikbaar. Een klacht kan worden ingediend door middel van het klachtenformulier. Het samenwerkingsverband is aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie (LKC).

Daarnaast is het mogelijk dat het bevoegd gezag of ouders bezwaar indienen tegen besluiten van het samenwerkingsverband over de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen vso en PrO en een aanwijzing LWOO. Dit zijn beschikkingen waarop de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing is. Het samenwerkingsverband is hiertoe aangesloten bij de Landelijke Bezwaaradviescommissie Toelaatbaarheidsverklaringen.

Communicatie

Het samenwerkingsverband is een netwerkorganisatie met veel deelnemers, betrokkenen en belanghebbenden. Daarom is het van belang heldere afspraken te maken over de communicatie. Deze afspraken zijn vastgelegd in het communicatieplan en de bijbehorende communicatiematrix (BIJLAGE B9). Deze afspraken worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Hoofdstuk 8 Financiën en personeel

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het financiële beleid en het personele beleid voor de periode 2022-2026 beschreven.

8.2 Stand van zaken

Het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland werkt met ingang van 2018 met een begroting op kalenderjaar, omdat dit beter aansluit bij de begrotingscycli van de schoolbesturen.

De jaarverslagen 2018, 2019 en 2020 zijn geaccordeerd door de accountant. Het samenwerkingsverband is een gezonde financiële organisatie.

In 2017 is er voor het eerst risico-analyse uitgevoerd. Op basis van deze risico-analyse is vastgesteld dat het eigen vermogen hoger was dan noodzakelijk (€ 500.000). Daarom is in de kalenderjaren 2017 tot en met 2021 gewerkt met een begroting met een beoogd negatief resultaat. Daar waar het resultaat toch positiever was dan beoogd is dit middels een extra overdracht aan de schoolbesturen aan het einde van het kalenderjaar gecorrigeerd. In 2021 is er opnieuw een risico-analyse uitgevoerd. Ook hierbij was het resultaat dat een reserve van € 500.000 voldoende is om risico's op te vangen.

Het ministerie heeft in 2021 geconstateerd dat veel samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs bovenmatige reserves hadden. De samenwerkingsverbanden hebben de opdracht gekregen deze bovenmatige reserves terug te brengen. Hiervoor is een signaleringswaarde vastgesteld. Samenwerkingsverbanden die hier niet aan voldeden moesten een plan indienen om hun reserves terug te brengen. Ons samenwerkingsverband voldeed in 2021 als één van de weinige samenwerkingsverbanden aan de signaleringsnorm en heeft dus geen plan hoeven in te dienen.

De uitdagingen voor de komende planperiode:

- a. Het totale leerlingaantal van het samenwerkingsverband daalt als gevolg van de krimp. Het leerlingaantal in het vso laat vanaf 2017 een stijgende lijn zien. Dit geldt ook voor het aantal LWOO-leerlingen. Dit betekent dat de inkomsten van het samenwerkingsverband dalen en de uitgaven richting het vso en de LWOO-budgetten stijgen. Dit heeft tot gevolg dat het realiseren van een sluitende begroting de komende jaren steeds meer onder druk zal komen te staan.
- b. De vereenvoudiging bekostiging vo heeft consequenties voor de leerlingtelling in het vso en de groeiregeling: op 1 januari 2022 verdwijnt de groeiregeling vso. De leerlingtelling in het vso zal vanaf dan plaatsvinden op 1 februari. Samenwerkingsverbanden worden verplicht om in het ondersteuningsplan een vangnetregeling op te nemen om schrijnende situaties in het vso te voorkomen. Het gaat hierbij om eventuele groei van het leerlingaantal tussen 1 februari en 1 juli in het vso financieel op te vangen. Hierover zal het bestuur in kalenderjaar 2022 een besluit moeten nemen. Deze nieuwe vangnetregeling vervangt de huidige groeiregeling.

8.3 Bestaand beleid

8.3.1 Financiële beleid 2022-2026

Het samenwerkingsverband hanteert het volgende financiële beleid onderverdeeld in het schoolmodel, het expertisemodel en het leerlingmodel:

1 Schoolmodel

- Passend Onderwijs speelt zich voor het grootste deel af op de deelnemende scholen voor vo en vso. Dit betekent dat het grootste deel van het budget Passend Onderwijs daar ook aan wordt toegekend. Voor de vso-scholen wordt dit gerealiseerd door de verplichte wettelijke overdracht vanuit DUO en de overdracht voor groei. Deze overdracht vindt plaats volgens het solidariteitsprincipe. Met het samenwerkingsverband waar de voormalige vso De Ambelt was gevestigd is een overeenkomst afgesloten voor de bekostiging van de plaatsing van leerlingen. De vo-scholen krijgen jaarlijks een schoolbudget Passend Onderwijs toegekend vanuit het samenwerkingsverband. Bij de toekenning van het schoolbudget wordt een vaste voet gehanteerd voor elk schoolbestuur met daarnaast een budget berekend op basis van het leerlingaantal t-1.
- Elk schoolbestuur voor regulier vo krijgt een *schoolbudget lichte ondersteuning* en een *schoolbudget zware ondersteuning* toegekend vanuit het samenwerkingsverband. Het *schoolbudget lichte ondersteuning* wordt toegekend op basis van het leerlingaantal op t-1 (1 oktobertelling voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar) met een vaste voet van € 5000 per schoolbestuur. Voor het *schoolbudget zware ondersteuning* is per 1 januari 2018 een nieuwe verdeelsystematiek vastgesteld, namelijk verdeling op basis van het leerlingaantal op t-1 (1 oktobertelling voorafgaand aan het betreffende kalenderjaar) en een vaste voet van € 20.000. Deze verdeelsystematiek is stapsgewijs ingevoerd vanaf 2018 en in 2021 volledig geïmplementeerd.
- Conform artikel 85d uit de WVO moet het samenwerkingsverband beleid ontwikkelen voor het geval een situatie ontstaat waarin het *budget zware ondersteuning* (personele deel) van het samenwerkingsverband ontoereikend blijkt te zijn om de overdracht naar het vso als gevolg van de peildatum 1 februari te bekostigen (BIJLAGE A6). In het beleid *Groeiregeling vso* is al vastgelegd dat de basisbekostiging en de bekostiging materiële instandhouding worden bekostigd door de verwijzende scholen. Daarnaast is vastgelegd dat de overige overdrachtskosten door de afzonderlijke schoolbesturen wordt gedragen naar rato van het aantal leerlingen per vestiging binnen het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO (BIJLAGE A8).

2 Expertisemodel

- Er wordt voor de scholen ondersteuning beschikbaar gesteld vanuit het samenwerkingsverband (begeleiding vanuit het consultatieteam, het thuiszittersteam, beleidsmatige ondersteuning). Ook organiseert het samenwerkingsverband bijeenkomsten in het kader van expertise-uitwisseling en deskundigheidsbevordering. Deze ondersteuning wordt centraal bekostigd en is daarom drempelloos en kosteloos beschikbaar voor alle schoollocaties.
- Er is binnen het samenwerkingsverband een OPDC ingericht. De kosten voor het OPDC worden voor het grootste deel centraal bekostigd.
- Voor de interne organisatie en de beleidsmatige ontwikkeling van het samenwerkingsverband is binnen de begroting budget beschikbaar gesteld voor onder meer directie, beleidsontwikkeling, secretariaat, ondersteuningstoewijzing en de bedrijfsvoering op het gebied van personeel, financiën en ict.
- Daarnaast wordt aanvullende expertise ingehuurd voor de scholen van het samenwerkingsverband bij Steunpunt Noard en de ISK

- Het samenwerkingsverband wil vernieuwende initiatieven stimuleren. Daarom is binnen de begroting voor de komende jaren een innovatief budget opgenomen waar (samenwerkende) scholen een beroep op kunnen doen. Het beleid hiervoor staat beschreven in het innovatiebeleid van het samenwerkingsverband (BIJLAGE B3)

3 *Leerlingmodel*

- In bijzondere situaties rondom leerlingen is er een vangnet beschikbaar binnen het samenwerkingsverband. In de begroting is een budget voor bijzondere leerlingarrangementen (inclusief voormalige AWBZ budget) opgenomen voor bijzondere ondersteuningsarrangementen voor leerlingen. Het gaat om zeer specifieke ondersteuningsarrangementen waarvoor geen andere partijen financieel verantwoordelijk kunnen worden gesteld en waarbij sprake is van een overmachtssituatie voor een schoolbestuur.
- Met betrekking tot plaatsingen op het OPDC wordt het model 'geld-volgt-leerling' gehanteerd als het gaat om de basisbekostiging voor een leerling. Dit betekent dat het verwijzende schoolbestuur bij plaatsing van een leerling op het OPDC de basisbekostiging voor deze leerling overdraagt aan het samenwerkingsverband, op basis een jaarlijks vastgestelde weekprijs.
- In het kader van de groeiregeling vso wordt bij tussentijdse overplaatsingen van leerlingen tussen 1 oktober en 1 februari van vo naar vso door de verwijzende schoolbesturen de basisbekostiging overgedragen (BIJLAGE A6). Daarnaast draagt het samenwerkingsverband voor deze leerling de zorgbekostiging over. In het kalenderjaar 2022 wordt deze regeling vervangen door een nieuwe vangnetregeling.
- Als pilot (2021 en 2022) is er een regeling stimuleringsbudget voor terugplaatsingen van leerlingen vanuit het vso naar het vo. De ontvangende vo-school ontvangt € 7.500 per teruggeplaatste leerling om hiervoor gedurende 12 maanden extra intensieve ondersteuning te realiseren.
- Het ISK ontvangt vanuit het samenwerkingsverband een LWOO-budget voor leerlingen met het uitstroomniveau Pro of vmbo met LWOO. Dit is een regeling voor de kalenderjaren 2021 en 2022.

Reserves

Op basis van de geïnventariseerde risico's in het kalenderjaar 2021 is de benodigde reserve vastgesteld op € 500.000. Bij het vaststellen van de begroting wordt besloten wat er gaat gebeuren met een eventueel positiever resultaat. Het is van belang dat het samenwerkingsverband onder de signaleringswaarde bovenmatige reserves van het ministerie blijft. Deze is vastgesteld op 3,5% van de totale bruto-baten met een minimale buffer van € 250.000.

8.3.2 *De begroting 2022-2026*

Er wordt gewerkt met een begroting per kalenderjaar. Dit sluit goed aan bij de begrotingscycli van de schoolbesturen. De consequentie hiervan is dat de conceptbegroting moet worden opgesteld aan de hand van de voorlopige leerlingtellingen van 1 oktober. Jaarlijks wordt de begroting door het bestuur vastgesteld na instemming van de OPR.

Inkomsten

Het samenwerkingsverband ontvangt vanuit het ministerie een *budget lichte ondersteuning* en een *budget zware ondersteuning*. Daarnaast zijn er inkomsten uit het convenant met het samenwerkingsverband Fryslân Noard en bijdragen van aangesloten schoolbesturen voor het gebruik van de OPDC-voorziening in Drachten en de tussentijdse verwijzing van leerlingen in het vso.

1 *Budget lichte ondersteuning*

Het samenwerkingsverband ontvangt per kalenderjaar een *budget lichte ondersteuning* vanuit DUO op basis van een normbedrag per leerling dat jaarlijks wordt vastgesteld. Het *budget lichte ondersteuning* wordt uitgekeerd per kalenderjaar en berekend op basis van het leerlingaantal in het regulier vo op de

teldatum t-1. Aan het *budget lichte ondersteuning* wordt het restbudget LWOO/PrO toegevoegd ofwel in mindering gebracht. Voor het kalenderjaar 2022 bedraagt het normbedrag circa € 105,00 per leerling in het vo.

2 *Budget zware ondersteuning*

Het samenwerkingsverband ontvangt per schooljaar een *budget zware ondersteuning* vanuit DUO op basis van een normbedrag per leerling dat jaarlijks wordt vastgesteld. Het *budget zware ondersteuning* bestaat uit een personeel deel en een materieel deel. Het personele budget wordt uitgekeerd per schooljaar en het materiële budget per kalenderjaar. Het *normbudget zware ondersteuning* personeel bedraagt voor het schooljaar 2021-2022 circa € 600,00 en het *normbudget zware ondersteuning* materieel bedraagt voor het kalenderjaar 2022 € 30,40. Van het *budget zware ondersteuning* wordt door DUO eerst de wettelijk verplichte overdracht voor geplaatste leerlingen in het vso in mindering gebracht en alleen het restbudget wordt daadwerkelijk overgedragen aan het samenwerkingsverband.

3 *NPO gelden*

Het samenwerkingsverband ontvangt in de schooljaren 2021-2022 en 2022-2023 gelden uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het betreft hier twee budgetten:

- een tijdelijke verhoging van het normbedrag zware ondersteuning per leerling voor de bekostiging van het langere verblijf van leerlingen in het vso (€ 17,56 per leerling vo)
- een extra bedrag per leerling in het praktijkonderwijs voor de bekostiging van het langere verblijf in het Praktijkonderwijs (€ 237,02 per leerling in het Praktijkonderwijs)

4 *Convenantsafspraken samenwerkingsverband Fryslân Noard*

Ten aanzien van twee schoollocaties (Lauwerscollege Kollum en Sevenwolden Grou) heeft het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO een convenant afgesloten met het samenwerkingsverband VO Fryslân Noard. Deze twee schoollocaties zijn in de regio-indeling ingedeeld in het samenwerkingsverband Fryslân Noard maar zijn organisatorisch opgenomen in het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO. Het samenwerkingsverband Fryslân Noard draagt hiervoor jaarlijks het budget lichte en zware ondersteuning over aan het samenwerkingsverband Zuidoost-Friesland VO.

5 *Overige inkomsten*

- Bijdrage verwijzende schoolbesturen aan plaatsing van leerlingen op het OPDC (tijdelijk vervangen door bijdrage vanuit het VSV project)
- Vergoeding gemeente Smallingerland voor huur OPDC huisvesting
- Bijdrage verwijzende schoolbesturen voor groei in het vso (deze groeiregeling wordt in 2022 vervangen door een nieuwe vangnetregeling)

8.3.3 Personeelsbeleid 2022-2026

Personeelsbeleid

Met betrekking tot het werkgeverschap van het samenwerkingsverband geldt het volgende beleid:

- De directie van het samenwerkingsverband en het secretariaat zijn in dienst bij het samenwerkingsverband.
- Personeel met een bovenschoolse expertisetaak op samenwerkingsverbandniveau is in dienst bij het samenwerkingsverband. Mocht er sprake zijn van meerdere werkgevers dan neemt de grootste werkgever het dienstverband voor zijn rekening.
- Op het OPDC wordt qua personeel gewerkt met een vaste kern en een flexibele schil. Het personeel in de vaste kern heeft een vaste aanstelling bij het samenwerkingsverband. Het personeel in de flexibele schil heeft een tijdelijke aanstelling bij het samenwerkingsverband of wordt ingehuurd.
- Diensten inzake personele en financiële dienstverlening worden geleverd door het Bornego College.
- ICT-diensten en overige diensten (bv. juridische dienstverlening) worden extern ingehuurd.
- Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor het werkgeverschap van personeel ten behoeve van hun eigen interne ondersteuningsstructuur.

Formatieplaatje

functie	FTE max
Directie	1,0 fte
Secretariaat (incl ondersteuningstoewijzing)	1,0 fte
Beleid en ondersteuning scholen	6,1 fte
OPDC vaste kern + flexibele schil	4,0 fte
Deskundigenadviseurs (voorheen TWC)	0,4 fte
Thuiszittersteam	1,3 fte
Financiële, personele en juridische expertise	Inhuur
ICT-ondersteuning	Inhuur